

KOMISIJAS LĒMUMS

(2011. gada 23. februāris)

par valsts atbalstu C 48/08 (ex NN 61/08), ko Grieķija piešķirusi uzņēmumam *Ellinikos Xrysos SA*

(izziņots ar dokumenta numuru C(2011) 1006)

(Autentisks ir tikai teksts grieķu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2011/452/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

ņemot vērā lēmumu, ar ko Komisija nolēma sākt procedūru, kas noteikta LESD 108. panta 2. punktā ⁽¹⁾, attiecībā uz atbalsta pasākumu Nr. C 48/08 (ex NN 61/08) ⁽²⁾,

pēc tam, kad ieinteresētās personas aicinātas iesniegt savus apsvērumus atbilstīgi iepriekš minētajiem nosacījumiem, un ņemot vērā to apsvērumus,

tā kā:

I. PROCEDŪRA

(1) Komisija 2007. gada 9. jūlijā saņēma sūdzību, kurā apgalvots, ka Grieķija ir veikusi divus pasākumus, piešķirot valsts atbalstu uzņēmumam *Ellinikos Xrysos SA* (turpmāk "uzņēmums *Ellinikos Xrysos*"). Pēc informācijas apmaiņas Komisija 2008. gada 10. decembrī uzsāka šo iespējamo pasākumu formālu izmeklēšanas procedūru.

(2) Grieķija 2009. gada 23. februārī iesniedza savus apsvērumus par Komisijas lēmumu sākt procedūru.

⁽¹⁾ EK līguma 87. un 88. pants 2009. gada 1. decembrī tika aizstāts attiecīgi ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu. Šie divi noteikumu kopumi pēc būtības ir identiski. Vajadzības gadījumā šajā lēmumā atsaucas uz LESD 107. un 108. pantu saprotamas kā atsaucas uz EK līguma attiecīgi 87. un 88. pantu.

⁽²⁾ Komisijas 2008. gada 10. decembra Lēmums C(2008)7853 galīgā redakcijā (OV C 56, 10.3.2009., 45. lpp.).

(3) Lēmums par procedūras uzsākšanu tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* 2009. gada 10. martā ⁽³⁾. Tika saņemti apsvērumi no četrām ieinteresētajām personām: 2009. gada 10. aprīlī no iespējamā valsts atbalsta saņēmēja uzņēmuma *Ellinikos Xrysos*; 2009. gada 10. aprīlī no lielākā *Ellinikos Xrysos* akcionāra uzņēmuma *European Goldfields Ltd*; 2009. gada 2. aprīlī no *Cassandra* raktuvju arodbiedrībām; 2009. gada 6. aprīlī no *Hellenic Mining Watch*, kas ir Grieķijas organizācija, kuras mērķis ir "vides un sabiedrības aizsardzība pret ieguves radītajām negatīvajām sekām un valsts bagātību saglabāšana" ⁽⁴⁾.

(4) Apsvērumi tika nosūtīti Grieķijai 2009. gada 6. maija un 2009. gada 7. jūlija vēstulēs. Grieķija atbildēja uz ieinteresēto personu apsvērumiem 2009. gada 3. jūnijā, 2009. gada 20. jūlija un 2009. gada 23. septembra vēstulēs.

(5) Komisija 2009. gada 19. jūnijā, 2009. gada 11. decembrī un 2010. gada 22. aprīlī pieprasīja sīkāku informāciju no Grieķijas iestādēm, uz ko Grieķija un uzņēmums *Ellinikos Xrysos* atbildēja 2009. gada 23. jūlijā, 2009. gada 29. jūlijā, 2010. gada 15. janvārī, 2010. gada 11. februārī, 2010. gada 12. februārī, 2010. gada 4. maijā un 2010. gada 27. maijā vēstulēs. Starp Komisijas dienestiem un Grieķijas iestādēm 2010. gada maijā noritēja turpmāka neformāla informācijas apmaiņa pa e-pastu. Komisijas dienestu un Grieķijas iestāžu pārstāvju sanāksmes notika 2009. gada 11. februārī un 2010. gada 24. jūnijā. Komisijas dienestu un iespējamā valsts atbalsta saņēmēja sanāksmes notika 2009. gada 2. februārī un 2009. gada 26. jūnijā.

II. SĪKS ATBALSTA APRAKSTS

II.a. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA PAR IEGUVES TIESĪBĀM UN ATĻAŅĀM

(6) Ieguves tiesības ir tiesības ieiet konkrētā zemesgabalā un to aizņemt ar nolūku tajā veikt izstrādi vai nu pazemes izrakumu, vai atvērtu izstrādņu veidā, lai iegūtu minerālu rūdas, kas tajās varētu atrasties. Ieguves tiesības nodod īpašumā kopā ar īpašumu, kurā veicama ieguve, kā neatņemamu tā sastāvdaļu.

⁽³⁾ Skatīt 2. zemsvītras piezīmi.

⁽⁴⁾ Kā norādīts tās iesniegumā Komisijai.

- (7) Ieguves tiesības atšķiras no ieguves atļaujas, kas ir licence veikt ieguves darbību. To piešķir atbildīgās iestādes pēc tam, kad novērtēti iesniegtie ziņojumi par īstenošanas iespējām un vides pētījumu dokumenti. Šajā gadījumā 2003. gada pārdošanas laikā ieguves atļaujas piešķir Attīstības ministrija.

II.b. ATBALSTA SAŅĒMĒJS

- (8) *Ellinikos Xrysos* ir liels Grieķijas ieguves uzņēmums, kas aktīvi darbojas zelta, vara, svina, sudraba un cinka ieguves jomā. Tā apgrozījums 2009. gadā bija 44,7 miljoni euro (ieņēmumi pēc nodokļu nomaksas 1,7 miljonu euro apmērā), un tam bija aptuveni 350 darbinieku. Attiecīgo atbalsta pasākumu laikā (skatīt 11. un 16.–18. punktu) *Ellinikos Xrysos* bija liels uzņēmums, jo tas bija saistīts ar lielu uzņēmumu. Saskaņā ar Komisijas 2003. gada 6. maija lēmumu 2003/361/EK par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju⁽⁵⁾: a) mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) kategorijā ietilpst uzņēmumi, kam ir mazāk nekā 250 darbinieku un kuru gada apgrozījums nepārsniedz 50 miljonus euro un/vai kopējā gada bilance nepārsniedz 43 miljonus euro (pielikuma 1. sadaļas 2. panta 1. punkts); b) lai no MVU kategorijas izņemtu uzņēmumu grupas, kuru ekonomiskais spēks, iespējams, pārsniedz īstajiem MVU piemēroto ekonomisko spēku, ir jānodala dažādu tipu uzņēmumi atkarībā no tā, vai tie ir autonomi (apsvērumu 9. punkts); c) "autonoms uzņēmums" ir jebkurš uzņēmums, kas nav klasificējams kā saistīts uzņēmums (pielikuma 1. sadaļas 3. panta 1. punkts); d) "saistīts uzņēmums" ir uzņēmums, kurā akcionāru vai locekļu balsstiesību vairākums pieder citam uzņēmumam (pielikuma 1. sadaļas 3. panta 3. punkta a) apakšpunkts). Šajā gadījumā 2003. gada decembrī (2003. gada pārdošanas laikā) 53,3 % uzņēmuma *Ellinikos Xrysos* akciju (160 000 akciju no 300 000 akciju kopskaita) piederēja uzņēmuma *Aktor SA* meitasuzņēmumam *Greek Mines SA*. Uzņēmuma *Aktor* divu iepriekšējo gadu, t. i., 2001. un 2002. gada, apgrozījums sasniedza attiecīgi 120,9 miljonus euro un 302,6 miljonus euro. Tāpat tā divas iepriekšējās kopējās gada balances sasniedza attiecīgi 151,9 miljonus euro un 260 miljonus euro⁽⁶⁾. Ar šiem rādītājiem uzņēmums *Aktor* atbilst lielo uzņēmumu kategorijai. Līdz ar to uzņēmums *Ellinikos Xrysos* attiecīgo atbalsta pasākumu laikā bija liels uzņēmums.
- (9) Uzņēmuma *Ellinikos Xrysos* pašreizējie akcionāri ir uzņēmums *European Goldfields Greece BV* (65 % akciju), uzņēmums *Hellas Gold BV* (30 % akciju) un Grieķijas celtniecības un enerģētikas uzņēmums *Aktor SA* (5 % akciju). *European Goldfields Greece BV* un *Hellas Gold BV* ir uzņēmuma *European Goldfields Ltd* meitasuzņēmumi. *European Goldfields Ltd* ir Kanādas uzņēmums, kas ir iesaistīts minerālu īpašumu ieguvē, izpētē un izstrādē Balkānos.

- (10) Uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* pieder *Cassandra* raktuves, un tas šīs raktuves ekspluatē. Šis uzņēmums iegādājās tās un to ieguves tiesības no Grieķijas valsts 2003. gada decembrī. *Cassandra* raktuves atrodas Grieķijas ziemeļu daļā. *Cassandra* raktuvēs ietilpst *Olympias* un *Skouries* zelta raktuves, kā arī *Stratoni* vara un cinka raktuves.

- (11) Līdz 2003. gadam *Cassandra* raktuves piederēja uzņēmumam *TVX Hellas SA*, kas bija tās ieguvis īpašumā no Grieķijas valsts 1995. gadā piedāvājumu konkursa kārtībā par 11 miljardiem Grieķijas drahmu (aptuveni 39,8 miljoni euro⁽⁷⁾).
- (12) Grieķijas Valsts padome 2002. gadā anulēja *Cassandra* raktuvju ieguves un zelta apstrādes atļaujas, proti, *Olympias* un *Stratoni* raktuvju atļaujas. *Olympias* raktuvju ieguves un zelta apstrādes atļauja tika anulēta ar vidi saistītu iemeslu dēļ, kuri tika novērtēti kā nopietni. *Stratoni* raktuvju ieguves atļauja tika anulēta, jo Grieķijas valsts bija to izsniegusi nelikumīgi. Ieguves atļauju bija izsniegusi iestāde, kas nebija pilnvarota to darīt.
- (13) Kad Valsts padome bija veikusi iepriekš minēto anulēšanu, atbildīgā Attīstības ministrija attiecībā uz *Stratoni* raktuvēm izdeva divus aktus: 1) 2003. gada 7. janvārī, liekot pārtraukt darbību *Stratoni* raktuvēs; un 2) 2003. gada 29. janvārī, liekot attiecībā uz *Stratoni* raktuvēm pieņemt papildu drošības pasākumus. Saskaņā ar Valsts padomes lēmumu par anulēšanu Attīstības ministrija 2003. gada 18. februārī izdeva vēl vienu aktu, ar ko tika atļauts uzsākt darbību *Stratoni* raktuvēs un tika anulēti tās iepriekšējie – 2003. gada 7. un 29. janvāra – akti. Laikā, kad raktuves tika pārdotas uzņēmumam *Ellinikos Xrysos*, spēkā bija 2003. gada 18. februāra akts.
- (14) Tāpat tādēļ, ka bija anulētas iepriekš minētās *Cassandra* raktuvju ieguves un zelta apstrādes atļaujas, uzņēmuma *TVX Hellas* īpašnieks *Kinross* (Kanādas ieguves uzņēmums) pārtrauca uzņēmuma *TVX Hellas* finansēšanu, lai saglabātu akciju biržas vērtību. Tas piespieda *TVX Hellas* pieteikt maksātnespēju.

⁽⁵⁾ OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.

⁽⁶⁾ Kā publicēts uzņēmuma *Ellaktor SA* tīmekļa vietnē. Uzņēmums *Ellaktor SA* ir uzņēmuma *Aktor SA* mātesuzņēmums.

⁽⁷⁾ Korekcija saskaņā ar Grieķijas vispārīgā rūpniecības produkcijas apjoma cenu indeksu par laiku no 1995. līdz 2003. gadam. Attiecīgā pārdošana attiecas uz rūpnieciskajiem (ieguves) īpašumiem, tādēļ korekcijai jāatspoguļo rūpniecības nozares cenu pārmaiņas. Komisija ir atbilstoši izmantojusi rūpniecības produkcijas apjoma cenu indeksu.

II.c. 1. PASĀKUMS. PĀRDOŠANAS CENA ZEM TIRGUS VĒRTĪBAS

- (15) *Cassandra* raktuves 2003. gada 12. decembrī no uzņēmuma *TVX Hellas* tika nodotas Grieķijas valsts īpašumā par 11 miljoniem euro saskaņā ar ārpustiesas vienošanos, kuras ietvaros tika kompensētas abu pušu prasības (uzņēmuma *TVX Hellas* prasība pret Grieķiju sasniedza 293,5 miljonus euro). Tajā pašā dienā Grieķijas valsts pārdeva *Cassandra* raktuves uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* par 11 miljoniem euro, iepriekš neveicot īpašumu vērtēšanu un nerīkojot atklātu piedāvājumu konkursu. Pārdošanā ietilpa: a) *Stratoni*, *Skouries* un *Olympias* raktuves kopā ar attiecīgajām ieguves tiesībām; b) zeme; c) minerālu iegulas; un d) nekustamie īpašumi (ieguves un apstrādes tehnika, darba ņēmēju mājas un rūpnieciskās ražošanas ēkas). Kā minēja Grieķijas iestādes, pasākuma mērķis bija atrast īpašnieku, kas vēlētos raktuves ekspluatēt un līdz ar to aizsargātu nodarbinātību un vidi.

II.d. 2. PASĀKUMS. ATBRĪVOJUMS NO NODOKĻU MAKSĀŠANAS UN JURIDISKO PAKALPOJUMU MAKSAS SAMAZINĀJUMS

- (16) Grieķija pārdeva *Cassandra* raktuves uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* atbilstoši starp abām pusēm noslēgtajam līgumam, kas tika ratificēts ar Likumu 3220/2004⁽⁸⁾. Saskaņā ar šo likumu uzņēmums *Ellinikos Xrysos* tika pilnībā atbrīvots no nodokļu maksāšanas. Tika arī noteikts juridisko pakalpojumu un citas maksas samazinājums līdz tikai 5 % no reālā apmēra, kas būtu bijis jāmaksā. Kā apgalvoja Grieķijas iestādes, pasākuma nolūks bija radīt pamudinājumu iespējamajiem pircējiem, jo raktuvju vērtība bija negatīva.
- (17) Saskaņā ar Grieķijas tiesību aktiem⁽⁹⁾ nekustamā īpašuma pirkuma nodoklis ir 7 % no pārdotā īpašuma vērtības par pirmajiem EUR 15 000 un 9 % par atlikušo daļu. Tāpat saskaņā ar Grieķijas Ieguves nozares kodeksu⁽¹⁰⁾ speciālais ieguves tiesību pirkuma nodoklis ir 5 % no pārdoto tiesību vērtības (t. i., no raktuvju vērtības).
- (18) Šajā lēmumā Komisija ir aprēķinājusi kopējo atbalsta summu par 1. un 2. pasākumu 15,34 miljonu euro apmērā pēc turpmāk minētā izvērtēšanas:

- a) triju atsevišķo raktuvju (*Stratoni*, *Olympias* un *Skouries*), kas kopā veido *Cassandra* raktuves, vērtība, pamatojoties uz ekonomiskajiem faktoriem, kuri

attiecas uz pārdošanas laiku, un arī iespēju šajās raktuvēs veikt darbību (skatīt sīku analīzi 63.–79. punktā);

- b) *Cassandra* raktuvju zemes vērtība, kā tā aprēķināta novērtējuma ziņojumā (skatīt 19. punktu) un pārbaudīta salīdzinājumā ar cenu, kas samaksāta par šīs zemes lielāko daļu 1995. gada atklātajā piedāvājumu konkursā (skatīt sīku analīzi 80.–90. punktā);

- c) to minerālu iegulu vērtība, ko uzņēmums *Ellinikos Xrysos* ieguva 2003. gada pārdošanas rezultātā, pamatojoties uz šo pašu vērtēšanas ziņojumu (skatīt sīku analīzi 91.–97. punktā);

- d) maksājamā nodokļu summa, kura attiecībā uz uzņēmumu *Ellinikos Xrysos* netika iekļauta pirkuma līgumā (skatīt sīku analīzi 118.–124. punktā).

- (19) Komisija 2008. gada 10. decembra lēmumā par procedūras uzsākšanu apšaubīja to, vai Grieķija ir pārdevusi *Cassandra* raktuves uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* atbilstīgi to tirgus vērtībai, jo pārdošana tika veikta bez atklāta piedāvājumu konkursa un neatkarīgas īpašumu vērtēšanas, un vai šāda pārdošana zem tirgus vērtības ir saderīga ar LESD. Tika izdarīta atsauce uz *Cassandra* raktuvju īpašumu novērtējuma ziņojumu, kas izdots *Ellinikos Xrysos* akcionāra uzņēmuma *European Goldfields* vārdā. Saskaņā ar šo ziņojumu *Cassandra* raktuvju faktiskā tirgus vērtība bija 500 miljoni ASV dolāru (2004. gada 30. jūnijā līdzvērtīga 411 miljoniem euro, izmantojot minētās dienas valūtas kursu USD 1,2155 par EUR 1⁽¹¹⁾). Ziņojumu (turpmāk "*Behre Dolbear* ziņojums") sniedza uzņēmums *Behre Dolbear International Ltd* – "īpaši atzīts starptautisks minerālu rūpniecības konsultāciju uzņēmums", kā apgalvoja uzņēmums *European Goldfields*⁽¹²⁾.

- (20) Komisija arī apšaubīja to, vai atbrīvojums no nodokļu maksāšanas un juridisko pakalpojumu maksas samazinājums bija atbrīvojums no tām finanšu saistībām pret valsti, kuras ir saderīgas ar LESD.

⁽¹¹⁾ Savā 2008. gada 10. decembra lēmumā par formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu Komisija izmantoja 2004. gada 28. septembra (diena, kad tika publicēts uzņēmuma *Behre Dolbear* ziņojums) valūtas kursu un pārrēķināja ziņojumā piešķirto vērtību 500 miljoni ASV dolāru uz 408 miljoniem euro. Saistībā ar šo lēmumu Komisija ir nolēmusi izmantot atbilstīgāku – 2004. gada 30. jūnija – valūtas kursu, jo uzņēmuma *Behre Dolbear* ziņojums un tajā piešķirtās vērtības ir spēkā attiecībā uz tieši šo minēto dienu.

⁽¹²⁾ Uzņēmuma *Behre Dolbear* vārds parādās arī vairākos ieguves vērtēšanas ziņojumos un pētījumos (kas veikti Apvienoto Nāciju Organizācijas, uzņēmuma *Citibank*, Indijas valdības un tādu uzņēmumu kā *Anglo Asian Mining Plc*, *Chaarat Holdings Ltd* un *Central African Mining and Exploration Company Plc* vārdā).

⁽⁸⁾ 2004. gada 28. janvāra Grieķijas Valdības Vēstnesis.

⁽⁹⁾ Likums 1521/1950, kas ratificēts ar Likumu 1587/1950, Grieķijas Valdības Vēstnesis, I sērija, Nr. 294.

⁽¹⁰⁾ Grieķijas 1973. gada Ieguves nozares kodekss, Grieķijas Valdības Vēstnesis, I sērija, Nr. 277, 5.10.1973.

III. GRIEĶIJAS UN IEINTERESĒTO PERSONU APSVĒRUMI

III.a. GRIEĶIJAS UN ATBALSTA SAŅĒMĒJA APSVĒRUMI

- (21) Grieķijas un atbalsta saņēmēja apsvērumi lielā mērā sakrīt, un tādēļ Komisija tos norādīs vienkopus, proti, 22.–31. punktā.
- (22) Saskaņā ar Grieķijas iestāžu un saņēmēja apgalvoto Grieķija 2003. gada pārdošanā rīkojās kā starpniecība vienīgi tādēļ, ka uzņēmums *TVX Hellas*, būdams maksātnespējas procesa vidusposmā, nevarēja pārdot raktuves uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* tiešā veidā. Tie arī apgalvo, ka Grieķijai raktuves nekad nav piederējušas un tā nesaņēma naudu no 2003. gada pārdošanas, jo 11 miljoni euro tika samaksāti tieši uzņēmumam *TVX Hellas*. Tie arī argumentē, ka 1995. gadā pārdošanas darījums notika starp *TVX Hellas* un iepriekšējo īpašnieku – privātu uzņēmumu, kas bija likvidācijas procesā – un ka tādēļ 2003. gada pārdošanā nebija iesaistīti valsts līdzekļi.
- (23) Turklāt Grieķijas iestādes un saņēmējs apgalvo, ka pārdošanas laikā *Cassandra* raktuvju tirgus vērtība bija kritusies vai pat negatīva ilgā darbības pārtraukuma un ieguves tiesību anulēšanas dēļ. Raktuvju negatīvo tirgus vērtību arī varēja apliecināt fakts, ka uzņēmums *Kinross* – uzņēmuma *TVX Hellas* īpašnieks un tirgus ekonomikas dalībnieks – raktuvēm noteica negatīvu vērtību, kad tas pārvērtā kapitālā būtiskus zaudējumus no tā ieguldījumiem. Tie norāda, ka pozitīvo cenu, ko samaksāja arī privātais uzņēmums *Ellinikos Xrysos*, attaisno līguma anulēšanas noteikums, kas novērsa pircēja risku. Turklāt tie apgalvo, ka zemi, ko īpašumā iegūst ieguves uzņēmums, var izmantot vienīgi ieguves darbiem un tai nav tirgus vērtības, jo Grieķijas tiesību aktos attiecībā uz šādām teritorijām priekšroku dod ieguves darbiem. Šā iemesla dēļ tie argumentē, ka ieguves tiesību vērtības kritums, ko radīja ilgais darbības pārtraukums un ieguves tiesību anulēšana, noveda arī pie zemes vērtības krituma. Visbeidzot, attiecībā uz zelta iegulām, kas ietilpa uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* pārdotajos īpašumos, tie apgalvo, ka 2003. gadā tām bija negatīva vērtība, jo zeltam bija relatīvi zema cena un relatīvi augstas ar ieguvī saistītās izmaksas, piemēram, transporta un apstrādes izmaksas.
- (24) Papildus iepriekš minētajam un attiecībā uz tirgus ekonomikas kritērijiem, kuri jāņem vērā darījumā, Grieķijas iestādes un saņēmējs argumentē, ka šajos kritērijos ietilpst arī vides un sociālie apsvērumi, kas saistīti ar uzņēmuma tēlu un personāla apmierinātību. To apstiprina fakts, ka

uzņēmums *TVX Hellas*, kas ir tirgus ekonomikas dalībnieks, ņēma vērā arī darbaspēka un vides jautājumus, samaksādams atbilstošu kompensāciju. Tie arī argumentē, ka, ja raktuves netiktu pārdotas, tas nozīmētu būtiskas ar vidi saistītas izmaksas aptuveni 15,7 miljonu euro apmērā, kuras būtu jāsedz Grieķijas valstij. Tajā pašā laikā tie apgalvo, ka cena, ko samaksāja uzņēmums *Ellinikos Xrysos*, arī bija pamatota ar tirgus ekonomikas kritērijiem, jo tā bija vienāda ar cenu, ko prasīja privāts uzņēmums *TVX Hellas*. Grieķija un atbalsta saņēmējs apgalvo, ka uzņēmums *TVX Hellas* būtu prasījis augstāku cenu, ja tas būtu varējis tā rīkoties. Tajā pašā laikā tie norāda, ka uzņēmuma *Ellinikos Xrysos* samaksātā cena bija vienāda ar aktīvu uzskaites vērtību uzņēmuma *TVX Hellas* finanšu pārskatos. Visbeidzot, tie apgalvo, ka 2003. gada pārdošanā samaksātā cena atainoja raktuvju reālo vērtību, t. i., *Stratoni* raktuvju vērtību, jo tajās vienīgajās notika darbība. Attiecībā uz *Skouries* raktuvēm Grieķija un saņēmējs apgalvo, ka, neskaitot uzņēmuma *TVX Hellas* pirms 2003. gada pārdošanas veikto ieguves izpēti, tajās nekad nav veikti ieguves darbi vai ieguldījumi. Tie arī uzskata, ka, lai *Skouries* izveidotu ieguves objektu, ir vajadzīgi nozīmīgi ieguldījumi. Iepriekš minēto iemeslu dēļ tie apgalvo, ka 2003. gada pārdošanā uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* netika dotas priekšrocības.

- (25) Attiecībā uz *Behre Dolbear* ziņojumu ne Grieķijai, ne saņēmējam nav šaubu par uzņēmuma *Behre Dolbear* uzticamību. Tomēr tie abi apstrīd ziņojumu, apgalvojot, ka to nevar ņemt vērā, jo tā nolūks bija piesaistīt ieguldītāju uzmanību un tā atsaucies laiks (2004. gada jūnijs) nesakrīt ar pārdošanas laiku (2003. gada decembris). Tie arī argumentē, ka uzņēmuma *Behre Dolbear* lēstā raktuvju vērtība ir attiecināta uz īpašumiem kopā ar attiecīgajām ieguves atļaujām, kurpretim uzņēmums *Ellinikos Xrysos* ieguva vienīgi īpašumus, savukārt ieguves atļaujas vēlāk piešķīra Grieķijas valsts. Papildus tie argumentē, ka ziņojums attiecas nevis uz pārdotajiem īpašumiem, bet uz uzņēmuma *Ellinikos Xrysos* kā darbību turpinoša uzņēmuma vērtību, un ka tādēļ tajā nav norādīta raksturojošā vērtība īpašumiem, ko Grieķijas valsts pārdeva 2003. gada decembrī. Visbeidzot, tie apgalvo, ka ziņojuma 37. lappuses 5.3. tabulā uzņēmums *Behre Dolbear* lēš, ka izstrādei gatavo *Cassandra* raktuvju pašreizējā neto vērtība ir negatīva, proti, 2,59 miljoni ASV dolāru, un ka tādēļ reāli samaksātā cena (11 miljoni euro) bija virs raktuvju tirgus vērtības.
- (26) Ja tomēr tiek izmantots *Behre Dolbear* ziņojums, Grieķija uzskata, ka no trijām atšķirīgajām ziņojumā izklāstītajām metodēm ir pieņemama vienīgi ienākumu metode, jo tā ir galvenā starptautiski lietotā novērtējuma metode, un vienīgi attiecībā uz tā apstiprināšanas datumu, kā arī ja tiek piešķirtas ieguves atļaujas un tiek veikts būtisks ieguldījums.

- (27) Grieķijas iestādes un saņēmējs atzīst, ka ierobežotā laika dēļ, lai aizsargātu nodarbinātību un vidi, Grieķija pārdeva īpašumus uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* tieši – bez atklāta piedāvājumu konkursa vai iepriekšēja novērtējuma. Tie arī norāda, ka uzņēmumam *TVX Hellas* bija prasības pret Grieķiju 293,5 miljonu euro apmērā, pamatojoties uz zaudējumiem, ko radīja ieguldījumi raktuvēs (kurās tika pārtraukta darbība pēc 2002. gada anulēšanas lēmumiem) un izdevumi par vides aizsardzību. Tie argumentē, ka pirkuma līgumā nebija noteikuma par darbinieku minimālo skaitu, jo ieguvē nodarbina daudz darba ņēmēju, taču tajā pašā laikā nav iespējams noteikt kvantitatīvu pienākumu nodrošināt darbu. Visbeidzot, tie norāda, ka, ja Komisija izdotu iekasēšanas rīkojumu, tiktu iesniegts līguma anulēšanas pieprasījums, bet tādā gadījumā Grieķijas valstij varētu pieprasīt atmaksāt uzņēmumam 11 miljonus euro, un tai varētu tikt atdoti īpašumi.
- (28) Turklāt Grieķijas iestādes argumentē, ka bija iespējams atsaukties uz 1995. gada atklātajā piedāvājumu konkursā noteikto vērtību un ka varētu uzskatīt, ka zemes vērtība nav mainījusies. Tās norāda, ka *Behre Dolbear* ziņojumā izmantoto metodi (ienākumu metodi) var pieņemt, bet vienīgi attiecībā uz ziņojuma datumu (2004. gada 30. jūnijs) un vienīgi tad, ja tiek piešķirtas ieguves atļaujas un veikti būtiski ieguldījumi. Visbeidzot, Grieķijas iestādes pieņem, ka pārdošanas laikā *Stratoni* raktuvēm bija derīgas ieguves atļaujas un ka līdz ar to tās darbojās un atbilda *Behre Dolbear* ziņojuma “izstrādei gatava objekta” noteikumam.
- (29) Attiecībā uz atbrīvojumu no nodokļu maksāšanas un juridisko pakalpojumu maksas samazinājumu atbalsta saņēmējs norādīja, ka šajā gadījumā nebija piemērojams ar likumu noteiktais nodoklis par raktuvju īpašnieka maiņu. Turklāt, kā minēja Grieķija, raktuvju vērtība bija negatīva un attiecīgi bija vajadzīgs pamudinājums iespējamajiem pircējiem. Tāpat Grieķija arī argumentē, ka Grieķijas leguves nozares kodeksa 173. pantā ir noteikta nodokļa likme aptuveni 5 % apmērā, taču vienīgi attiecībā uz darījumiem “par atlīdzību” [*με επαχθή ατία*], kas, kā apgalvo Grieķija, nozīmē darījumus, kuri veicami, ja noticis nelaimes gadījums, piemēram, miris īpašnieks, tādēļ šajā gadījumā tas nebija piemērojams. Turklāt saņēmējs argumentē, ka pirkuma līgums vēl nav galīgs anulēšanas noteikuma dēļ un attiecīgi piemērot kādu nodokli būtu priekšlaicīgi. Visbeidzot, saņēmējs apgalvo, ka juridisko pakalpojumu maksas samazinājumā nav iesaistīti valsts līdzekļi, jo juristi ir privātā sektora speciālisti un nodokļi un nodevas par to atalgojumu tika atbilstīgi samaksātas.
- (30) Grieķija apstiprina, ka nodoklis no 7 % līdz 9 % tiešām tiek iekasēts visos zemes pārdošanas gadījumos neatkarīgi no tā, vai tiek veikta uzņēmuma īpašumu vai privātu īpašumu pārdošana.
- (31) Visbeidzot, gan Grieķija, gan saņēmējs argumentē, ka, pat ja 2003. gada pārdošana bija atbalsts par labu uzņēmumam *Ellinikos Xrysos*, šim uzņēmumam bija tiesības to saņemt saskaņā ar 1998. gada Pamatnostādnēm par reģionālo valsts atbalstu un 2002. gada Daudznozarju reģionālās palīdzības sniegšanas mehānismu liela apjoma investīciju projektiem. Šie abi dokumenti bija piemērojami pārdošanas laikā, uzņēmumam atrodoties teritorijā, kas tiesīga uz atbalstu saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta a) apakšpunktu. Saņēmējs arī uzskata, ka tam varēja būt tiesības saņemt atbalstu saskaņā ar Vispārējo grupu atbrīvojuma regulu, 2008. gada Pamatnostādnēm par valsts atbalstu vides aizsardzībai un LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, jo attiecīgais ieguldījums bija saistīts ar valstij izšķirīgi svarīgu nozari un teritoriju. Attiecībā uz atbrīvojumu no nodokļu maksāšanas atbalsta saņēmējs uzsver, ka nodokļa apmērs sasniedza EUR 38 000, tas bija mazāks par *de minimis* sliekšni (EUR 100 000 par jebkuru triju gadu laika posmu)⁽¹³⁾ un neradīja nekādu labumu uzņēmumam *Ellinikos Xrysos*.

III.b. CITU IEINTERESĒTO PERSONU APSVĒRUMI

- (32) Komisija arī saņēma apsvērumus par procedūras uzsākšanas lēmumu no organizācijas *Hellenic Mining Watch* ⁽¹⁴⁾. Organizācija *Hellenic Mining Watch* apgalvo, ka *Cassandra* raktuvju īpašumos ietilpst arī nozīmīgs nekustamais īpašums, kas ievērojami palielina raktuvju kopējo vērtību, bet nebija ņemts vērā *Behre Dolbear* ziņojumā. Organizācija *Hellenic Mining Watch* noraida argumentus par bezdarba radīšanu, kas izmantoti attiecībā uz raktuvju īpašnieka maiņu neatbilstīgi juridiskajai procedūrai, apgalvojot, ka pirkuma līgumā nebija iekļauts pienākums uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* pieņemt darbā noteiktu vai minimālu skaitu darba ņēmēju.
- (33) Organizācija *Hellenic Mining Watch* tāpat noraida ar vidi saistītos argumentus, kas izmantoti attiecībā uz raktuvju īpašnieka maiņu neatbilstīgi juridiskajai procedūrai, apgalvojot, ka 2003. gada pirkuma līguma 1. pantā uzņēmums *Ellinikos Xrysos* ir atbrīvots no atbildības par kaitējumu videi, ja šāds kaitējums ir nodarīts vai šāda kaitējuma cēlonis ir radīts līdz pirkuma līgumu ratificējošā likuma publicēšanai. Visbeidzot, organizācija *Hellenic Mining Watch* apgalvo, ka raktuvju īpašumos ietilpa arī ļoti vērtīgas zeltu saturošu minerālu iegulas aptuveni 80 miljonu euro vērtībā, kas nebija minētas ar uzņēmumu *Ellinikos Xrysos* noslēgtajā pirkuma līgumā.

⁽¹³⁾ Noteikts ar Komisijas 2001. gada 12. janvāra Regulu (EK) Nr. 69/2001 par EK līguma 87. un 88. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam, kura bija piemērojama 2003. gada pārdošanas laikā.

⁽¹⁴⁾ Skatīt 3. punktu.

- (34) Atbildot uz organizācijas *Hellenic Mining Watch* apsvērumiem, Grieķija atkārtoti viedokli, ka uzņēmums *Ellinikos Xrysos* nesaņēma nekādu valsts atbalstu. Proti, Grieķija apgalvo, ka tā nebija ne raktuvju īpašniece, ne pārdevēja, bet bija vienīgi starpniecība darījumā starp divām privātām pusēm. Turklāt Grieķija apgalvo, ka organizācijas *Hellenic Mining Watch* apgalvojumi ir neskaidri, neprecīzi un pretrunīgi. Visbeidzot, Grieķija apgalvo, ka organizācija *Hellenic Mining Watch* cenšas panākt, lai *Cassandra* raktuves atgrieztos valsts īpašumā, jo tās sākotnējais mērķis ir vides aizsardzība.
- (35) Visbeidzot, Komisija arī saņēma apsvērumus par procedūras uzsākšanas lēmumu no *Cassandra* raktuvju arodbiedrībām⁽¹⁵⁾, kuros tās apšaubā, ka pasākumi ietver nelikumīgu valsts atbalstu, un atsaucas uz raktuvju devumu ekonomikas un nodarbinātības labā.

IV. ATBALSTA NOVĒRTĒJUMS

- (36) Šajā iedaļā, pamatojoties uz iepriekš minētajiem Grieķijas un citu trešo personu sniegtajiem faktiem un argumentiem, Komisija izvērtēs attiecīgos pasākumus. Pirmkārt, Komisija izvērtēs atbalsta esību izskatāmajos pasākumos, lai izvērtētu, vai tie ietver atbalstu (IV.a. apakšiedaļa). Otrkārt, ja pasākumā tiešām būs konstatēts atbalsts, Komisija izvērtēs tā saderību ar iekšējo tirgu (IV.b. apakšiedaļa).

IV.a. ATBALSTS LESD 107. PANTA 1. PUNKTA NOZĪMĒ

- (37) Lai noskaidrotu, vai pasākums ir atbalsts, Komisijai ir jāizvērtē, vai apstrīdētais pasākums ir saderīgs ar LESD 107. panta 1. punktu, kurā ir noteikts, ka "ja vien Līgumi neparedz ko citu, ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm."
- (38) Ņemot vērā šo noteikumu, Komisija turpmāk izvērtēs, vai apstrīdētie pasākumi uzņēmuma *Ellinikos Xrysos* labā ir valsts atbalsts.

1. PASĀKUMS. PĀRDOŠANAS CENA ZEM TIRGUS VĒRTĪBAS

a. Priekšrocības

- (39) Ja valsts pārdod īpašumu par cenu, kas ir zem tirgus vērtības, šādi tiek sniegtas priekšrocības pircējam

(kurš saņem īpašumu par subsidētu cenu) un var veidoties valsts atbalsts. Pretējā gadījumā īpašumu pārdod atbilstīgi tirgus vērtībai (un līdz ar to ir izslēgts valsts atbalsts), ja cenu nosaka neatkarīgs vērtētājs un cena atbilst pārdošanas cenai vai ja pārdošana tiek rīkota kā konkursa procedūra, kā atklāts, pārrēķināms beznosacījumu piedāvājumu konkurss un ja uzvarētāju nosaka vairāksolišanā⁽¹⁶⁾.

- (40) Šajā gadījumā *Cassandra* raktuves tika pārdotas, nerīkojot atklātu piedāvājumu konkursu un neveicot nekādu vērtēšanu. Lai izvairītos no valsts atbalsta piešķiršanas, valstij ir jārikojas kā racionālam, uz maksimālu peļņu orientētam privātpašniekam, t. i., kā "pārdevējam tirgus ekonomikā", un pārdošanā jācenšas panākt labāko finansiālo iznākumu. Šādā veidā konkrētajā gadījumā Komisija ir izvērtējusi, vai Grieķijas valsts ir rīkojusies kā pārdevējs tirgus ekonomikā.

- (41) Grieķijas iestādes un atbalsta saņēmējs min argumentu, ka vides un sociālos jautājumus arī būtu jāuzskata par tirgus ekonomikas kritēriju, jo tie ir saistīti ar uzņēmuma tēlu un personāla apmierinātību. Tie uzskata, ka šo argumentu apstiprina fakts, ka uzņēmums *TVX Hellas*, kas ir tirgus ekonomikas dalībnieks, ņēma vērā arī darbaspēka un vides jautājumus, saviem darbiniekiem samaksādams atbilstošu kompensāciju, tostarp arī par senākām saistībām attiecībā uz vides aizsardzību (saistības pirms 2003. gada pārdošanas). Tie apgalvo, ka tādā pašā veidā pārdevējs tirgus ekonomikā piekristu samazinātai cenai, lai nodrošinātu vides un sociālo apsvērumu izpildi.

- (42) Komisija nevar pieņemt iepriekš minēto argumentu. Vides un sociālie apsvērumi savā dziļākajā būtībā ir valsts politikas apsvērumi, pēc kuriem rīkojas valsts iestādes. Pārdevējs tirgus ekonomikā var ņemt vērā bezdarba un vides jautājumus ne vairāk kā ierobežotā apmērā, lai aizsargātu vai attīstītu pret sabiedrību un vidi atbildīga darījumu veicēja reputāciju, bet ne tādā mērā, lai tas būtiski kaitētu tā finansiālajām interesēm. Katrā ziņā saistībā ar pārdošanu racionāls pārdevējs tirgus ekonomikā kvantitatīvi novērtētu visus šos jautājumu radītos maksājumus vai izmaksas, lai nolemtu, kā tās varētu ietekmēt pieņemamo cenu. Komisija norāda, ka šajā gadījumā līgumā nav iekļautas šādas finansiālas specifikācijas un Grieķija nav parādījusi, ka pārdošanas laikā tā ir veikusi šādu finansiālu izmaksu novērtējumu.

- (43) Grieķijas iestādes un saņēmējs arī apgalvo, ka raktuvēm bija negatīva tirgus vērtība, ko apliecina fakts, ka uzņēmums *Kinross*, kas ir uzņēmuma *TVX Hellas* īpašnieks un

⁽¹⁵⁾ Skatīt 3. punktu.

⁽¹⁶⁾ Ziņojums par konkurences politiku, 1993. gads, 256. lpp.

tirgus ekonomikas dalībnieks, raktuvēm noteica negatīvu vērtību, kad tas finansēja būtiskus zaudējumus no saviem ieguldījumiem.

(44) Komisija nevar pieņemt iepriekš minēto argumentu. Uzņēmums *TVX Hellas* apturēja savu uzņēmējdarbību *Cassandra* raktuvēs, jo Valsts padome anulēja raktuvju atļaujas. Tomēr *Stratoni* raktuvēm, kad uzņēmums *TVX Hellas* tās pārdeva Grieķijai (skatīt 13. punktu), bija derīga ieguves atļauja, kurpretim *Olympias* raktuvju atļauja palika anulēta. Tādēļ Komisija uzskata, ka uzņēmuma *TVX Hellas* lēmums pārdot *Cassandra* raktuves bija saistīts ar tā būtisko ieguldījumu neveiksmi *Olympias* raktuvēs. Tādēļ uzņēmuma *TVX Hellas* rīcība bija saistīta ar *Olympias* ieguldījumu vērtību, nevis ar *Stratoni* raktuvju vērtību.

(45) Grieķijas iestādes un saņēmējs atzīst, ka Grieķija pārdeva īpašumus uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* tieši – bez atklāta piedāvājumu konkursa vai iepriekšējas vērtēšanas – ierobežotā laika dēļ, lai aizsargātu nodarbinātību un vidi. Attiecībā uz vidi tie argumentē, ka, ja raktuves netiktu pārdotas, tas nozīmētu būtiskas ar vidi saistītas izmaksas aptuveni 15,7 miljonu euro apmērā, kas būtu jāsedz Grieķijas valstij. Attiecībā uz nodarbinātību Grieķijas iestādes un saņēmējs pieņem, ka pirkuma līgumā nebija noteikuma par darbinieku minimālo skaitu, taču argumentē, ka nav iespējams noteikt kvantitatīvu pienākumu nodrošināt darbu un ka ieguvē nodarbina daudz darba ņēmēju.

(46) Attiecībā uz iepriekš minēto Komisija norāda, ka pārdoto īpašumu vērtība līdz pārdošanai nekādi netika izvērtēta un pārdošana tika veikta nevis atklāta procesa veidā, bet ar pircēju sazinoties tieši. Attiecībā uz izmaksām, kas saistītas ar vidi un kas, iespējams, būtu jāsedz Grieķijai, Komisija secina, ka par šīm izmaksām nav nekādu ziņu ne līgumā, ne kādā citā attiecīgā laika dokumentā. Komisija arī norāda, ka pircējam netika uzlikti papildu pienākumi pret vidi papildus tiem pienākumiem, kas bija noteikti piemērojamos tiesību aktos. Komisija uzskata, ka, ja ar vidi saistītās izmaksas būtu uzskatāmas par faktoru, nosakot pārdošanas cenu, tad privātais pārdevējs rūpīgi novērtētu un aprēķinātu šīs izmaksas, pirms noteiktu pārdošanas cenu. Grieķija nav apliecinājusi, ka pārdošanas laikā tā būtu veikusi šādu novērtēšanu un aprēķināšanu vai ka tā būtu kā citādi ņēmusi vērā šādas ar vidi saistītās izmaksas.

(47) Komisija arī norāda, ka 2003. gada pirkuma līgumā nebija iekļauts noteikums par prasību pircējam saglabāt vai radīt minimālu skaitu darbvieta. Tādēļ Komisija nevar pieņemt argumentu, ka pircējam bija uzlikts pienākums

saglabāt vairāk darbvieta nekā ekonomiski vajadzīgs, jo pirkuma līgumā nebija ietverts pienākums saglabāt noteiktu skaitu darbvieta. Līdz ar to Komisija uzskata, ka privātais pārdevējs skatījumā neviens arguments, kas saistīts ar darbvieta skaitu vai darbinieku aizsardzību, nevar attaisnot pārdošanas cenu, kura ir zemāka par raktuvju tirgus vērtību.

(48) Tāpēc, pamatojoties uz 46. un 47. punktu, Komisija nevar pieņemt 45. punktā izklāstītos Grieķijas un atbalsta saņēmēja argumentus.

(49) Jautājumā par nodarbinātību un vides aizsardzību (skatīt 45. punktu) organizācija *Hellenic Mining Watch* noraida argumentus par bezdarba radīšanu, kas izmantoti attiecībā uz raktuvju īpašnieka maiņu neatbilstīgi juridiskajai procedūrai, apgalvojot, ka pirkuma līgumā nebija iekļauts pienākums uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* pieņemt darbā noteiktu vai minimālu skaitu darba ņēmēju. Organizācija *Hellenic Mining Watch* arī apgalvo, ka uzņēmums *Ellinikos Xrysos* guva priekšrocības, jo 2003. gada pirkuma līguma 1. punktā uzņēmums *Ellinikos Xrysos* ir atbrīvots no atbildības par kaitējumu videi, ja šāds kaitējums ir nodarīts vai šāda kaitējuma cēlonis ir radīts līdz pirkuma līgumu ratificējošā likuma publicēšanai.

(50) Attiecībā uz organizācijas *Hellenic Mining Watch* iepriekš izklāstīto otro argumentu Komisija norāda, ka 2003. gada pirkuma līgumā uzņēmums *Ellinikos Xrysos* ir atbrīvots no atbildības par kaitējumu videi, ja šāds kaitējums ir nodarīts vai šāda kaitējuma cēlonis ir radīts līdz pirkuma līgumu ratificējošā likuma publicēšanai. Komisija uzskata, ka iepriekš minētais līguma noteikums nesniedz atsevišķu priekšrocību uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* neatkarīgi no pārdošanas cenas. Noteikumus, ar kuriem finansālās saistības par iepriekšējo laiku samērīgi sadala starp pārdevēju un pircēju, privātos līgumos iekļauj bieži. Galu galā pārdošanas darījuma puses ņem vērā šādus noteikumus, nosakot pārdošanas cenu. Tādēļ galvenais jautājums šajā gadījumā ir tas, vai pārdošanā, ņemot vērā tās apstākļus, tika atspoguļota raktuvju tirgus vērtība.

(51) Grieķijas iestādes un saņēmējs apgalvo, ka 2003. gada pārdošanā uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* netika sniegtas priekšrocības, jo uzņēmuma *Ellinikos Xrysos* samaksātā cena bija vienāda ar aktīvu uzskaites vērtību uzņēmuma *TVX Hellas* finanšu pārskatos. Uzņēmums *TVX Hellas* bija *Cassandra* raktuvju īpašnieks pirms Grieķijas valsts.

- (52) Komisija nevar pieņemt iepriekš minēto argumentu. Komisija uzskata, ka uzņēmuma TVX Hellas uzskaites vērtību nevar ņemt vērā, izvērtējot īpašumu vērtību, jo tā ir aprēķināta pēc vērtības amortizācijas uzņēmuma grāmatvedības uzskaitē, ko veic nodokļu maksāšanas nolūkos⁽¹⁷⁾, un atspoguļo aktīvu grāmatvedības vērtību. Saskaņā ar iedibināto judikatūru⁽¹⁸⁾ grāmatvedības vērtība ne vienmēr ir tāda pati kā tirgus vērtība, ja mērķis ir novērtēt īpašumus nolūkā noteikt to pārdošanas cenu. Turklāt attiecīgie īpašumi tika nodoti īpašumā atsevišķi, un iepriekšējā īpašnieka realizētā amortizācija attiecās vienīgi uz tā grāmatvedības uzskaiti un nodokļu maksāšanu.
- (53) Grieķijas iestādes un saņēmējs apgalvo, ka cena, ko samaksāja uzņēmums *Ellinikos Xrysos*, ir pamatota tirgus ekonomikas kritēriju ziņā, jo tā bija vienāda ar cenu, ko prasīja privāts uzņēmums TVX Hellas. TVX Hellas būtu prasījis augstāku cenu, ja būtu varējis tā rīkoties.
- (54) Komisija nevar pieņemt iepriekš minēto argumentu. Komisija norāda, ka cena, ko Grieķija samaksāja uzņēmumam TVX Hellas, bija abu pušu savstarpējo prasību kompensācijas rezultāts. Komisija arī norāda, ka uzņēmuma TVX Hellas prasība pret Grieķiju sasniedza 293,5 miljonus euro (skatīt 15. punktu). Saskaņā ar šo argumentāciju, ja abu pušu prasības būtu bijušas atšķirīgas, galīgais vienošanās iznākums varētu būt atšķirīgs, lai arī tas būtu saistīts ar šo pašu īpašumu pārdošanu. Tādēļ Komisija uzskata, ka prasību kompensācija neatspoguļoja pārdoto īpašumu vērtību.
- (55) Tajā pašā laikā Komisija norāda, ka prasības sastāvēja no abu pušu izvirzītajiem atlīdzības pieprasījumiem. Proti, Grieķijas prasība attiecās uz kaitējumu videi, ko, iespējams, bija radījis uzņēmums TVX Hellas. Uzņēmuma TVX Hellas prasība attiecās uz izdevumiem, kas saistīti ar vidi, un zaudējumiem no ieguldījumiem, kurus uzņēmums, iespējams, cieta saistībā ar ieguves atļauju anulēšanu 2002. gadā. Komisija arī norāda, ka īpašumu vērtība iepriekš minētās kompensācijas laikā netika nekādi vērtēta. Tādēļ 11 miljonu euro lielā cena par *Cassandra* raktuvju pārdošanu Grieķijai bija saistīta ar abu pušu iespējamām saistībām, nevis ar īpašumu vērtību.
- (56) Visbeidzot, Komisija norāda, ka uzņēmuma TVX Hellas lēmums pārdot *Cassandra* raktuves bija saistīts ar tā būtisko ieguldījumu neveiksmi *Olympias* raktuvēs un attiecīgi arī ar *Olympias* raktuvju ieguldījumu vērtību,
- nevis ar *Stratoni* raktuvju vērtību. Uzņēmums *Ellinikos Xrysos* nebija veicis šādu ieguldījumu, un tādēļ to neietekmēja šā ieguldījuma neveiksme. Tāpēc Komisija uzskata, ka 11 miljonu euro lielā cena par *Cassandra* raktuvju pārdošanu Grieķijai atspoguļoja vienīgi uzņēmuma TVX Hellas un Grieķijas komercattiecības un konkrēto situāciju uzņēmumā TVX Hellas pārdošanas laikā. Tāpēc to nevarētu atspoguļot tāds atsevišķs komercīgums kā starp Grieķiju un uzņēmumu *Ellinikos Xrysos* noslēgtais.
- (57) Ņemot vērā iepriekš minēto (54.–56. punkts), Komisija secina, ka nepastāvēja saistība starp Grieķijas un uzņēmuma TVX Hellas savstarpējo prasību kompensāciju un īpašumu vērtību.
- (58) Pamatojoties uz iepriekš minēto, lai noteiktu, vai pārdošanas cena atspoguļoja īpašumu tirgus vērtību, Komisija ir sadalījusi īpašumus trijās kategorijās: a) raktuves; b) zeme; un c) minerālu iegulas. Īpašumu tirgus vērtības aprēķinā Komisija balstījās uz *Behre Dolbear* ziņojumu (skatīt 19. punktu). Attiecībā uz zemi Komisija pārbaudīja ziņojumā minēto vērtību, izmantojot cenu, kas samaksāta par attiecīgo zemi iepriekšējā piedāvājumu konkursā 1995. gadā (skatīt 11. punktu).
- (59) Grieķija un saņēmējs uzskata, ka *Behre Dolbear* ziņojumu nevar ņemt vērā, jo tā nolūks bija piesaistīt ieguldītāju uzmanību. Komisija nevar pieņemt šo argumentu, jo ieguldītāju uzmanības piesaistīšana ir jebkura tāda novērtējuma ziņojuma būtisks un likumīgs nolūks, kas izdots tirgus ekonomikas dalībnieku vārdā, tiem meklējot līdzekļus finanšu tirgos. Ļoti svarīgi ir pārbaudīt katra vērtējuma derīgumu, bet, lai to apšaubītu, nepietiek tikai ar faktu, ka novērtējuma ziņojuma nolūks ir piesaistīt ieguldītājus.
- (60) Grieķija un saņēmējs turklāt apgalvo, ka ziņojumu nevar ņemt vērā, jo tā atsauces laiks (2004. gada jūnijs) nesakrīt ar pārdošanas laiku (2003. gada decembris).
- (61) Komisija nevar pieņemt iepriekš minēto argumentu. Komisija norāda, ka *Behre Dolbear* ziņojuma datums tiešām ir 2004. gada 30. jūnijs, bet tā saturs ir uzskatāms par laika izteiksmē atbilstīgu 2003. gada decembra pārdošanai, jo tas ir balstīts uz metāla cenu svārstībām laikposmā no 1993. līdz 2003. gadam.
- ⁽¹⁷⁾ Realizētā amortizācija, izmantojot nodokļu iestāžu noteiktās likmes.
- ⁽¹⁸⁾ Skatīt lietu T-415/05 Grieķijas Republika pret Eiropas Komisiju, 307. un 308. punkts.

- (62) Grieķijas valsts un uzņēmums *Ellinikos Xrysos* argumentē, ka ziņojums attiecas nevis uz pārdotajiem īpašumiem, bet gan uz *Ellinikos Xrysos* kā darbību turpinoša uzņēmuma vērtību un ka tādēļ tajā nav norādīta raksturojošā vērtība īpašumiem, ko Grieķijas valsts pārdeva 2003. gada decembrī. Komisija nevar pieņemt šo argumentu, jo, lai aprēķinātu uzņēmuma kopējo vērtību, ziņojumā ir sniegts sīks pārdoto īpašumu vērtības izvērtējums pēc priekšmetiskā principa.

a.a. Raktuvju vērtības aprēķins

a.a.1. Argumenti saistībā ar raktuvju vērtību

- (63) Grieķijas iestādes un saņēmējs apgalvo, ka pārdošanas laikā *Cassandra* raktuvju tirgus vērtība bija kritusies vai pat negatīva ilgā darbības pārtraukuma un ieguves tiesību anulēšanas dēļ. Tie arī argumentē, ka 2003. gada pārdošanā samaksātā cena atspoguļoja *Stratoni* raktuvju vērtību, jo tajās vienīgajās notika darbība. Proti, Grieķija pieņem, ka pārdošanas laikā *Stratoni* raktuvēm bija derīgas ieguves atļaujas un ka tādēļ tās darbojās un atbilda *Behre Dolbear* ziņojuma “izstrādei gatava objekta” noteikumam.
- (64) Komisija norāda, ka 2002. gada anulēšanas lēmumi ietekmēja vienīgi *Olympias* raktuvju vērtību, jo pārdošanas laikā *Stratoni* raktuvēm bija derīgas ieguves atļaujas un attiecīgi bija arī vērtība. Tajā pašā laikā uzņēmums *TVX Hellas* pārtrauca darbību, jo ieguldījumi zelta ieguves jomā izrādījās neveiksmīgi, kad tika anulētas *Olympias* raktuvju atļaujas. Tādēļ tā rīcība bija saistīta vienīgi ar *Olympias* raktuvju ieguldījumu vērtību, nevis ar *Stratoni* raktuvju vērtību.
- (65) Attiecībā uz *Skouries* raktuvēm Grieķijas iestādes un saņēmējs apgalvo, ka tajās nekad nav veikti ieguves darbi vai ieguldījumi, neskaitot uzņēmuma *TVX Hellas* pirms 2003. gada pārdošanas veikto ieguves izpēti, un ka ir vajadzīgi būtiski ieguldījumi, lai tajās izveidotu ieguves objektu.
- (66) Komisija atzīmē, ka *Skouries* raktuvēm nebija ieguves atļauju vai izveidotas ieguves infrastruktūras. Tomēr Grieķijas iestādēm un saņēmējam neizdevās iesniegt nekādu informāciju vai būtisku argumentu, ar ko tiktu pierādīts, ka darbība *Skouries* raktuvēs nebija administratīvi atļauta vai ekonomiski izdevīga. Turklāt, kā minēts *Behre Dolbear* ziņojumā, kapitāla izmaksas par raktuvju attīstīšanu un izbūvi *Skouries* 2004. gadā bija 268 miljoni ASV dolāru, t. i., 220 miljoni euro. Savā ziņojumā uzņēmums *Behre Dolbear* pauž viedokli, ka šīs izmaksas ir “samērīgas”. Tādēļ Komisija uzskata, ka nebija ne administratīvu, ne

ekonomisku šķēršļu tam, lai *Skouries* raktuvēm nepiešķirtu ieguves atļaujas vai lai tajās neizbūvētu ieguves infrastruktūru un neveiktu ieguves darbību.

- (67) Pamatojoties uz iepriekš minēto (63.–66. punkts), Komisija uzskata, ka pārdošanas laikā *Olympias* raktuvju tirgus vērtību tiešām apdraudēja 2002. gada anulēšanas lēmumi, bet tie neapdraudēja *Stratoni* un *Skouries* raktuvju tirgus vērtību. Tādēļ 2003. gada pārdošanas laikā bija iespējams aplēst *Cassandra* raktuvju tirgus vērtību.

a.a.2. Raktuvju vērtības aprēķins

- (68) Lai aprēķinātu *Cassandra* raktuvju vērtību, Komisija ir izvērtējusi katru no trijām raktuvēm, kas kopā veido *Cassandra* raktuves (*Stratoni*, *Olympias* un *Skouries* raktuves), attiecībā uz šādiem diviem jautājumiem: a) raktuvju vērtība, kurai būtu jābalstās uz ekonomiskajiem faktoriem, kas uz to attiecas pārdošanas laikā; un b) raktuvju spēja darboties, lai īstenotu iepriekš minēto vērtību. Pamatojoties uz šiem diviem faktoriem, Komisija ir nonākusi pie secinājuma, ka *Stratoni* un *Skouries* raktuvēm bija zināma vērtība, ko varēja īstenot, bet *Olympias* raktuvju vērtību 2003. gada pārdošanas laikā bija sarežģīti noteikt.
- (69) Lai aplēstu raktuvju vērtību, Komisija izmantoja *Behre Dolbear* ziņojumu. Ziņojumā ir izmantotas trīs metodes, kā aprēķināt *Cassandra* raktuvju faktisko tirgus vērtību: a) vērtēšana ar ienākumu metodi ⁽¹⁹⁾; b) saistīto darījumu (salīdzināmo pārdošanas darījumu) vērtēšana; un c) tirgus kapitalizācijas pieeja ⁽²⁰⁾. Izmantojot šīs trīs metodes, aprēķinātās vērtības attiecīgi ir a) 130,3–402,5 miljoni ASV dolāru jeb 107,2–331,1 miljoni euro; b) 504,7 miljoni ASV dolāru jeb 415,2 miljoni euro; un c) 614,9 miljoni ASV dolāru jeb 505,9 miljoni euro. Vērtēšanā ar ienākumu metodi šādas vērtību robežas ir tādēļ, ka tajā tika izmantoti atšķirīgi cenu noteikšanas scenāriji (skatīt 72. punktu). No šīm trim metodēm Komisija ir ņēmusi vērā ienākumu metodi. Pamatojums izklāstīts tabulā:

⁽¹⁹⁾ Ienākumu metodes naudas plūsmas analizē apskatītie periodi trijām raktuvēm ir: a) 2004.–2035. gads *Olympias* raktuvēm; b) 2004.–2015. gads *Stratoni* raktuvēm; c) 2004.–2034. gads *Skouries* raktuvēm.

⁽²⁰⁾ Vērtēšanā ar ienākumu metodi nosaka faktisko tirgus vērtību, diskontējot īpašuma radītos kumulatīvos ieguvumus, šādi ieguvumus, ņemot vērā konkrētu laika posmu, pārvēršot pašreizējā vērtībā. Saistīto darījumu vērtēšanā faktisko tirgus vērtību nosaka, pamatojoties uz zelta īpašumu pašreizējām darījumu vērtībām, ja var noteikt faktisko tirgus vērtību. Visbeidzot tirgus kapitalizācijas pieeja ir balstīta uz pašreizējo vērtību publiskos zelta jomas uzņēmumu akciju tirgos attiecībā pret šo uzņēmumu pierādītām un iespējamām iegulām.

tabula

Ienākumu metodes izmantošanas pamatojums

Ienākumu metode	Saistītie darījumi	Tirgus kapitalizācija
Ienākumu metode sniedz detalizētas vērtības katram no trijiem ieguves objektiem, pamatojoties uz raktuvju pārdošanas laikā zināmajām metālu cenām. Kad aplēs īpašuma vērtību darījumā, vērā ņemami ir vienīgi tie faktori, kuri darbojas darījuma laikā.	Saistīto darījumu vērtēšanas pamatojums ir apšaubāms, jo divas atšķirīgas raktuves nevar būt identiskas. Uzņēmums <i>Behre Dolbear</i> uzskata, ka saistīto darījumu metode ir strīdīga tā fakta dēļ, ka katra minerālu atradne, pat ar vienu un to pašu precī, zināmā mērā atšķiras no citām atradnēm attiecībā uz mineraloģiju, ieguves apstākļiem, metalurģiju, vides aspektiem, pastāvošajiem sociālajiem jautājumiem, rūdu pakāpēm utt.	<i>Behre Dolbear</i> ziņojumā ir arī iekļauts apsvērums par tirgus kapitalizācijas metodi, kuru izstrādājis uzņēmums <i>American Appraisal Associates</i> un kurā tirgus kapitalizāciju iesaka kā sekundāru vērtēšanas metodi vai kā aptuvenu vērtēšanas metodi, kas ir piemērota ar primārām metodēm veiktas vērtēšanas pārbaudei. Ienākumu metode ir primāra vērtēšanas metode, un tādēļ tā ir uzticamāka metode. Turklāt šajā gadījumā ar tirgus kapitalizācijas metodi pārbauda vienīgi 2004. gada pirmā pusgada tirgus kapitalizācijas, kas nav pieņemami, jo šī informācija attiecas uz laiku pēc pārdošanas. Tādēļ tirgus kapitalizācijas metodi nevar izmantot pat kā sekundāru vērtēšanas metodi.

- (70) Grieķija pieņem, ka, ja tiek izmantots *Behre Dolbear* ziņojums, ir pieņemama vienīgi ienākumu metode, jo tā ir galvenā starptautiski lietotā vērtējuma metode, un vienīgi attiecībā uz tā apstiprināšanas datumu (2004. gada 30. jūnijs), kā arī ja tiek piešķirtas ieguves atļaujas un tiek veikti būtiski ieguldījumi.
- (71) Pamatojoties uz ienākumu metodi, Komisija lēš, ka 2003. gada pārdošanas laikā raktuvju vērtība bija šāda (skatīt 72.–79. punktu).
- (72) Ar ienākumu metodi tiek aplēsta *Cassandra* raktuvju faktiskā tirgus vērtība izstrādei gatava objekta līmenī⁽²¹⁾, kā liecina raktuvju darbība, ar skaidri noteiktām izmaksām un pierādītām un iespējamām iegulām⁽²²⁾. Ziņojumā ir izmantoti trīs atšķirīgi scenāriji vērtības noteikšanai, pamatojoties uz šādos laika posmos piemērojamām cenām: a) 1993.–2003. gada vidējais aprēķins; b) aprēķins tikai par 2004. gada pirmo pusgadu; un c) 1993.–2003. gada vidējais aprēķins, pieskaitot aprēķinu par 2004. gada pirmo pusgadu (dalīts ar divi). Komisija uzskata, ka tā var ņemt vērā vienīgi 1993.–2003. gada vidējā aprēķina scenāriju, nevis divus pārējos, jo tas ir balstīts uz cenām un izmaksām, kas bija zināmas 2003. gada decembrī notikušās pārdošanas laikā. Turklāt uzņēmuma *Behre Dolbear* izmantotās 1993.–2003. gada cenas neparāda konkrētu tendenci visā 1993.–2003. gada periodā, t. i., tās svārstās pa gadiem, un tādēļ Komisija uzskata, ka 1993.–2003. gada vidējais aprēķins skaidrāk aptver metālu tirgus attīstību šajā laikposmā. Tāpat 2004. gada pirmā pusgada cenas neatspoguļo raktuvju vērtību, jo tās ir vienīgi "momentuzņēmums" un tajās nav ņemtas vērā svārstības. Ir būtiski ņemt vērā svārstības, lai
- iespējami mazinātu jebkādu neparastu pārmaiņu vai nejaušu notikumu ietekmi un lai iegūtu ticamu ainu par raktuvju vērtību.
- (73) Grieķija un saņēmējs argumentē, ka uzņēmums *Behre Dolbear* lēš, ka izstrādei gatavo *Cassandra* raktuvju pašreizējā neto vērtība ir negatīva, proti, - 2,59 miljoni ASV dolāru (ziņojuma 37. lpp., 5.3. tabula), tā ka samaksātā cena (11 miljoni euro) pārsniedza raktuvju tirgus vērtību.
- (74) Komisija norāda, ka atsevišķi (izstrādei gatava objekta līmenī) pašreizējās neto vērtības, kas ar ienākumu metodi ir piešķirtas trijiem ieguves projektiem ir: a) - 28,79 miljoni ASV dolāru, t. i., - 23,7 miljoni euro, *Olympias* raktuvēm, b) 10,48 miljoni ASV dolāru, t. i., 8,6 miljoni euro, *Stratoni* raktuvēm un c) 15,72 miljoni ASV dolāru, t. i., 12,9 miljoni euro, *Skouries* raktuvēm. Šo triju vērtību summa ir vienāda ar negatīvu vērtību, proti, - 2,59 miljoni ASV dolāru.
- (75) Tomēr Komisija nepieņem iepriekš minēto Grieķijas un saņēmēja argumentu. Tā norāda, ka, ņemot vērā iepriekš minētās vērtības, *Olympias* raktuvju pašreizējā neto vērtība (izstrādei gatava objekta līmenī) pārdošanas laikā tiešām bija negatīva. Tomēr tā uzskata, ka *Olympias* raktuvju negatīvā neto pašreizējā vērtība nozīmē, ka pārdošanas laikā gaidāmā peļņa, ko dotu darbība raktuvēs pēdējos 11 gados novērotajā cenu līmenī, būtu negatīva. ņemot vērā zelta cenu, jebkurš *Olympias* raktuvju īpašnieks būtu izvēlējies neveikt darbību raktuvēs un būtu centies pēc iespējas izvairīties no zaudējumiem. Kā parādīts, neveicot raktuvēs darbību, pircējs varētu ierobežot zaudējumus līdz 5,5 miljoniem euro, kas atspoguļo izmaksas, kuras vides aizsardzības iemeslu dēļ un uzturēšanas nolūkos pircējam būtu jāsedz saskaņā ar līgumu.

(21) Darbības posmā, attīstīšanas posmā vai priekšizpētes pēdējā posmā.

(22) To minerālu iegulas, kuru iegūvi uzskata par ekonomiski izdevīgu. Iegulas ir vai nu varbūtējas, vai arī pierādītas.

Tomēr no tā vien nevar secināt, ka *Olympias* raktuvju vērtība būtu jālēš – 5,5 miljonu euro apmērā, jo principā īpašumtiesības uz raktuvēm arī sniedz izvēles vērtību: īpašnieks var veikt darbību raktuvēs labos laikos (kad zelta cenas ir pietiekami augstas) un izvēlēties neveikt darbību sliktos laikos (kad zelta cenas nav pietiekami augstas). Tāpēc uzņēmums *Ellinikos Xrysos* būtu varējis izvēlēties pārņemt raktuves *Cassandra* raktuvju paketes ietvaros vai ar nodomu vēlāk spēt veikt vajadzīgos ieguldījumus *Olympias* raktuvēs, lai atsāktu to izmantošanu, ja zelta cenas (būtiski) paaugstinātos virs 1993.–2003. gada periodā novērotā cenu līmeņa.

- (76) Iegūt ticamu šīs izvēles vērtības aplēsi ir visai sarežģīti. Vēl svarīgāk ir tas, ka jebkāda šī vērtība būtu jākorrigē, lai ņemtu vērā (iespējams, lielu) varbūtību, ka, pat ja zelta cenas būtu pietiekami augstas, lai garantētu peļņu nesošu darbību, šīm raktuvēm var nepiešķirt atļauju. Kā minēts iepriekš (skatīt 12. punktu), *Olympias* raktuvju ieguves un zelta apstrādes atļauja tika anulēta ar vidi saistītu iemeslu dēļ, kuri tika novērtēti kā nopietni. Tādēļ būtu piemēroti aplūkot *Olympias* raktuves, pieņemot, ka tām ir izvēles vērtība, ko var piesardzīgi aplēst nulles līmenī. Tāpēc *Olympias* raktuvju neto vērtība būtu jāaplēš – 5,5 miljonu euro apmērā.

- (77) Turpretim Komisija uzskata, ka *Stratoni* un *Skouries* raktuvju atsevišķā vērtība sasniedz 21,5 miljonus euro, kas ir abu raktuvju vērtību summa saskaņā ar *Behre Dolbear* ziņojumu (attiecīgi 8,6 miljoni euro plus 12,9 miljoni euro, skatīt 74. punktu), jo:

- a. *Stratoni* raktuvēm bija derīga ieguves atļauja, izveidota ieguves infrastruktūra un pozitīva vērtība, ko radīja to darbība (pozitīva pašreizējā neto vērtība), un tādēļ pārdošanas laikā tās darbojās;
- b. attiecībā uz *Skouries* raktuvēm Komisija uzskata, ka nepastāvēja ne administratīvi, ne ekonomiski šķēršļi, lai nepiešķirtu ieguves atļaujas vai lai tajās neizbūvētu ieguves infrastruktūru un neveiktu ieguves darbību; *Skouries* raktuvēm arī bija pozitīva vērtība, ko radīja to darbība (pozitīva pašreizējā neto vērtība).

- (78) Grieķija un atbalsta saņēmējs argumentē, ka uzņēmuma *Behre Dolbear* lēsto raktuvju vērtību nevar ņemt vērā, jo tā

ir attiecināta uz īpašumiem kopā ar attiecīgajām ieguves atļaujām, kurpretim uzņēmums *Ellinikos Xrysos* ieguva vienīgi īpašumus. Ieguves atļaujas vēlāk piešķīra Grieķijas valsts. Komisija nepieņem šo argumentu, jo, kā apliecināts iepriekš, *Stratoni* raktuvēm pārdošanas laikā bija derīga ieguves atļauja. Tāpat, kā apliecināts iepriekš, nepastāvēja administratīvi šķēršļi, lai *Skouries* raktuvēm nepiešķirtu ieguves atļauju. Vienīgās izmaksas par to, lai pieteiktos uz ieguves atļauju *Skouries* raktuvēm un to saņemtu, bija maksa ģeologiem un citiem speciālistiem par atļaujai vajadzīgo pētījumu sagatavošanu un maksa, kas saistīta ar garantijas vēstuli, kuru pieprasīja atbildīgā ministrija. Saskaņā ar Grieķijas iestāžu iesniegumu iepriekš minētās izmaksas (attiecīgi) sasniedz vienreizēju maksu aptuveni EUR 5 000 apmērā un papildus ne vairāk kā EUR 600 000 gadā. Komisija uzskata, ka šīs summas ir mazas salīdzinājumā ar kopējām kapitāla izmaksām *Skouries* raktuvju attīstīšanai un izbūvei, kuras 2004. gadā sasniedza 268 miljonus ASV dolāru, t. i., 220 miljonus euro (skatīt 66. punktu). Tāpēc Komisija uzskata, ka iepriekš minētās ieguves atļaujas izmaksas nebija šķērslis uzņēmumam, kas vēlējas ieguldīt *Skouries* raktuvēs. Komisija arī norāda, ka *Behre Dolbear* ziņojumā raktuvju pašreizējās neto vērtības aprēķinā ir iekļautas arī "administratīvās" izmaksas. Komisija tādēļ uzskata, ka iepriekš minētās izmaksas (par pieteikšanos uz ieguves atļauju *Skouries* raktuvēm un tās saņemšanu) bija ņemtas vērā *Behre Dolbear* ziņojumā.

- (79) Pamatojoties uz iepriekš minēto, raktuvju vērtība tiek lēsta 16 miljonu euro apmērā par visām trijām raktuvēm (21,5 miljoni euro – 5,5 miljoni euro).

a.b. Zemes vērtības aprēķins

- (80) Grieķijas iestādes un saņēmējs argumentē, ka zemi, ko īpašumā iegūst ieguves uzņēmums, var izmantot vienīgi ieguves darbiem un tai nav tirgus vērtības, jo Grieķijas tiesību aktos attiecībā uz šādām teritorijām priekšroku dod ieguves darbiem. Tādēļ ieguves tiesību vērtības kritums, ko radīja ilgais darbības pārtraukums un ieguves atļauju anulēšana, izraisīja arī zemes vērtības kritumu.
- (81) Attiecībā uz iepriekšminēto jautājumu Komisija uzskata attiecīgo zemi par ieguves uzņēmuma īpašumu, nevis par "nekustamo īpašumu" termina plašākā nozīmē, konkrēto ieguves darbības īpašību dēļ (piesārņojums, rakšanas darbi vidē utt.), kas padarītu apšaubāmu iespēju tirgoties ar šādiem īpašumiem, tos nodalot no raktuvēm.

- (82) Tomēr Komisija arī uzskata, ka uzņēmējdarbības īpašumam ir vērtība, jo tas dod labumu vai var dot labumu uzņēmuma darbībai un izpeļņas gūšanai. *Cassandra* raktuves bija uzņēmums, kas pārdošanas laikā darbojās, un tādēļ Komisija uzskata, ka zemi varēja izmantot raktuvju darbībai un ka tāpēc tai bija vērtība. Komisija tāpēc nevar pieņemt Grieķijas un uzņēmuma *Ellinikos Xrysos* izvirzīto argumentu.
- (83) Organizācija *Hellenic Mining Watch* apgalvo, ka *Cassandra* raktuvju īpašumos ietilpst arī nozīmīgs nekustamais īpašums, kas ievērojami palielina raktuvju kopējo vērtību, bet nebija ņemts vērā *Behre Dolbear* ziņojumā.
- (84) Komisija savukārt norāda, ka *Behre Dolbear* ziņojumā tomēr ir ņemta vērā zeme, to nodalot no raktuvēm. *Behre Dolbear* ziņojumā zeme ir apskatīta kā *Cassandra* raktuvju neminerālu īpašums, un tās vērtība ir noteikta 6 miljonu euro apmērā⁽²³⁾ neatkarīgi no ienākumu metodes.
- (85) Savukārt uzņēmums *Behre Dolbear* savā ziņojumā norāda, ka zemei piešķirtā vērtība ir vērtība, ko norādīja uzņēmums *Ellinikos Xrysos*, un ka tas nav pats vērtējis zemi. Tāpēc Komisijai ir jāpārbauda šī vērtība.
- (86) Lai to paveiktu, Komisija ir izmantojusi cenu, kas tika samaksāta par zemi, pārdodot *Cassandra* raktuves uzņēmumam *TVX Hellas* 1995. gada atklātajā piedāvājumu konkursā (skatīt 11. punktu). Šis ir nevis primārs, bet gan sekundārs aprēķins, kas paredzēts tam, lai pārbaudītu, vai ir spēkā *Behre Dolbear* ziņojumā sniegtā vērtība (6 miljoni euro).
- (87) Grieķijas iestādes pieņem, ka 1995. gada atklātajā piedāvājumu konkursā noteikto vērtību var ņemt vērā un ka zemes vērtību var uzskatīt par nemainīgu. Komisija norāda, ka saistībā ar 1995. gada pārdošanu, kad *Cassandra* raktuves tika pārdotas uzņēmumam *TVX Hellas*, zemei tika noteikta cena 1,2 miljardu Grieķijas drahmū apmērā. Komisija uzsver faktu, ka nav derīgu cenu atsauču vai cenu indeksu *Cassandra* raktuvju zemei, ko uzskata par ieguves uzņēmuma īpašumu, nevis par "nekustamo īpašumu" termina plašākā nozīmē (skatīt 81. punktu). Ja būtu šādas derīgas cenu atsauces vai cenu indeksi, būtu bijis iespējams aprēķināt attiecīgajam laikam atbilstošu atsauces vērtību. Tā kā to nav, Komisija uzskata 1995. gada cenu par attiecīgajā gadījumā labāko pieejamo aplēsi. Tādēļ Komisija par sākumpunktu zemes faktiskajai tirgus vērtībai nosaka 1,2 miljardus Grieķijas drahmū jeb 3,5 miljonus euro (izmantojot valūtas kursu GRD 340,75 par EUR 1, ar kādu Grieķija 2001. gadā pievienojās euro zonai).
- (88) Pēc 1995. gada uzņēmums *TVX Hellas* ieguva 70 papildu zemesgabalus (laika periodā no 1997. līdz 2000. gadam, galvenokārt 1998. un 1999. gadā). Komisija norāda, ka šo 70 papildu zemesgabalu iegādes vērtība sasniedz 1,1 miljonu euro, kā uzrādīts uzņēmuma *TVX Hellas* finanšu pārskatos. Komisija uzskata, ka šī iegādes vērtība bija vērsta uz tirgu, jo tirgus to bija noteicis. Saskaitot abas iepriekš minētās vērtības (3,5 miljoni euro plus 1,1 miljons euro), zemes kopējo faktisko tirgus vērtību var lēst 4,6 miljonu euro apmērā.
- (89) Iegūtie 4,6 miljoni euro atspoguļo zemes nominālvērtību 2003. gadā, pamatojoties uz 1995. gada un 1997.–2000. gada cenām. Komisija uzskata, ka šī vērtība ir jākorrigē saskaņā ar Grieķijas vispārīgo rūpniecības produkcijas apjoma cenu indeksu par 1995.–2003. gada un 1998.–2003. gada periodu. Rūpniecības produkcijas apjoma cenu indeksu izmanto, jo minētā zeme ir rūpniecības uzņēmuma īpašums un korekcijai ir jāatspoguļo cenu pārmaiņas rūpniecības nozarē. Šis 1995. gada un 1997.–2000. gada pārdošanas cenu korekcijas rezultātā galīgais iznākums ir 5,9 miljoni euro 2003. gada decembrī.
- (90) Komisija norāda, ka iepriekš minētā vērtība 5,9 miljoni euro aptuveni sakrīt ar vērtību 6 miljoni euro, ko uzņēmums *Behre Dolbear* sniedza savā novērtējuma ziņojumā (skatīt 84. punktu). Komisija uzskata, ka šī aptuvenā atbilstība apstiprina *Behre Dolbear* ziņojumā izmantotās uzņēmuma *Ellinikos Xrysos* veiktās zemes vērtēšanas pamatotību un tādēļ pamato skaitļa 6 miljoni euro lietošanu, lai atspoguļotu faktisko tirgus vērtību 2003. gada decembrī.

a.c. Minerālu iegulu vērtības aprēķins

- (91) 2003. gada pārdošanā bija iekļauts arī zināms daudzums minerālu iegulu ar zelta koncentrātiem⁽²⁴⁾. Grieķijas iestādes un saņēmējs apgalvo, ka 2003. gadā iepriekš minētajām iegulām bija negatīva vērtība relatīvi mazās zelta cenas un relatīvi lielo saistīto izmaksu dēļ.
- (92) Grieķijas iestādes ir sniegušas tā peļņas un zaudējumu sliekšņa cenas punkta aprēķinu, pie kura tirdzniecība ar iepriekš minētajām iegulām nestu peļņu. Ņemot vērā zelta koncentrāciju minerālā, t. i., 0,7 unces zelta tonnā, un zelta cenu 2003. gada 12. decembrī, t. i., USD 407 par unci, zelta iegulās koncentrētā zelta vērtība bija USD 284,9 par tonnu. Grieķijas iestādes arī sniedza ar iepriekš minēto iegulu tirdzniecību saistīto izmaksu uzskaitījumu: apstrādes izmaksas bija USD 245 par unci un USD 171,5 par tonnu, transporta izmaksas bija USD 50 par tonnu, tīrīšanas kļūdu izmaksas bija USD 270 par tonnu, un apstrādes maksājumi bija USD 5 par unci un USD 4,1 par tonnu. Aprēķinot iepriekš minēto, rezultāts ir negatīva pārdošanas cena, proti, - USD 210,7 par tonnu.

⁽²³⁾ Skatīt *Behre Dolbear* ziņojuma 42. lpp. – "Neminerālu īpašumi un saistības".

⁽²⁴⁾ Koncentrāts ir dārgmetāla nogulsnes, no kurām ir atdalīta lielākā daļa nederīgo iežu. Metāla nogulsnes ir jēlmateriāls metālu kausēšanā, t. i., ieguves metalurģijā.

- (93) Komisija pārbaudīja iepriekšminēto aprēķinu. Tā uzskata, ka iepriekšminēto cenu un izmaksu dēļ iegulu cena pārdošanas laikā nenesa peļņu. Tirdzniecība ar zelta minerālu iegulām, iespējams, varētu nest peļņu, ja mainītos transporta izmaksas vai būtu gaidāms, ka tās mainīsies, taču tas nebija nosakāms. Turklāt *Behre Dolbear* ziņojumā nav norādīta zelta minerālu iegulu vērtība. Tādēļ Komisija uzskata, ka šo iegulu vērtību nevar aprēķināt.
- (94) Organizācija *Hellenic Mining Watch* apgalvo, ka īpašumos ietilpa arī ļoti vērtīgas zeltu saturošu minerālu iegulas aptuveni 80 miljonu euro vērtībā. Komisija norāda, ka organizācija *Hellenic Mining Watch* nav sniegusi nekādus datus vai pierādījumus, kas apstiprinātu šo vērtību, proti, 80 miljonus euro. Pamatojoties uz to un ņemot vērā iepriekš minēto aprēķinu, pēc kura šķiet, ka šo iegulu vērtību nevar aprēķināt, Komisija noraida organizācijas *Hellenic Mining Watch* argumentu.
- (95) Komisija norāda, ka 2003. gada decembrī pārdotajos īpašumos ietilpa arī divas svina un cinka minerālu atradnes. *Behre Dolbear* ziņojumā ir iekļauta 2004. gada 30. jūnijā esošo svina un cinka koncentrātu vērtības aplēse ⁽²⁵⁾. Šī aplēse ir nošķirta no raktuvju pašreizējās neto vērtības un nav ietverta vērtējumā atbilstoši ienākumu metodei. Tajā ir sniegta neto kausēšanas atdeve ⁽²⁶⁾ raktuvju īpašniekam: pirmkārt, aprēķina metāla satura (svina, sudraba un cinka) vērtību, pamatojoties uz pašreizējām cenām un pieejamo apjomu, otrkārt, piemēro "kausēšanas rūpnīcas samaksas grafiku" (turpmākās apstrādes izmaksas, ko minerālu pircējs iekasē no ražotāja), ņemot vērā konkrētos apstākļus, lai atņemtu šīs izmaksas (konkrētas amortizācijas procentu likmes, apstrādes un rafinēšanas maksājumi un kravas izmaksas), visbeidzot, no iepriekš minētās metāla satura vērtības atņem kausēšanas rūpnīcas samaksas grafiku ⁽²⁷⁾.
- (96) Komisija norāda, ka iepriekšminētā metode ir metāla maksājumu aprēķināšanas standarta metode. Tādēļ Komisija izmanto iepriekš minēto metodi, lai aplēstu 2003. gada decembrī uzņēmuma *Ellinikos Xrysos* iegūto minerālu atradņu tirgus vērtību, pamatojoties uz minerālu atradņu apjomu un metālu cenām 2003. gada decembrī ⁽²⁸⁾. Iepriekšminēto metodi piemērojot minerālu
- apjomam, 2003. gada decembra metālu cenām un uzņēmuma *Ellinikos Xrysos* kausēšanas rūpnīcas samaksas grafika īpašajiem nosacījumiem, Komisija secina, ka 2003. gada decembrī uzņēmuma *Ellinikos Xrysos* iegūto minerālu atradņu tirgus vērtība sasniedza 3,7 miljonus euro jeb 3 miljonus euro (izmantojot valūtas kursu USD 1,2254 par EUR 1, kāds tas bija dienā, kad minerāli tika pārdoti uzņēmumam *Ellinikos Xrysos*, proti, 2003. gada 12. decembrī).
- (97) Komisija norāda, ka saņēmēja iesniegumā minēts – 2003. gada decembrī iegūtās svina un cinka minerālu atradnes tika pārdotas 2004. gada decembrī (2004. gada 1. decembrī un 2004. gada 31. decembrī), t. i., pēc tam, kad bija sagatavots *Behre Dolbear* ziņojums. Tādējādi Komisija uzskata, ka iepriekšminētajai metodei (atradņu vērtības aprēķins 2004. gada jūnijā, skatīt 95. punktu) piemērojami konkrētie nosacījumi attiecas arī uz 2003. gada decembra minerālu atradņu vērtības aprēķinu, jo no 2003. gada decembra līdz 2004. gada jūnijam nenotika cita minerālu pārdošana, kurā varētu tikt paredzēti jauni nosacījumi.
- a.d. Secinājums par priekšrocībām**
- (98) Iepriekšminētais aprēķins uzrāda *Cassandra* raktuvju kopējo vērtību 25 miljonu euro apmērā. Šo summu veido raktuvju vērtība (16 miljoni euro), zemes vērtība (6 miljoni euro) un minerālu iegulu vērtība (3 miljoni euro).
- (99) Šī kopējā vērtība ir ievērojami mazāka par to vērtību, kas *Behre Dolbear* ziņojumā norādīta kā *Cassandra* raktuvju īpašumu faktiskā tirgus vērtība (500 miljoni ASV dolāru jeb 411 miljoni euro, skatīt 19. punktu). *Behre Dolbear* ziņojumā norādītā vērtība tika minēta Komisijas 2008. gada 10. decembra lēmumā par formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu kā norāde, ka pārdošanas cena bija zem raktuvju tirgus vērtības.
- (100) Iemesls, kādēļ tika izdarīta novirze no *Behre Dolbear* ziņojuma vērtības (500 miljoni ASV dolāru), ir tāds, ka tā ir iegūta ar divām vērtēšanas metodēm, kuras nav piemērotas šim gadījumam (skatīt iepriekšminēto 1. tabulu), proti, ar "saistīto darījumu" un "tirgus kapitalizācijas" metodi, ko nevar pieņemt, jo: a) saistīto darījumu vērtēšanas pamatojums ir apšaubāms, jo divas atšķirīgas raktuves nevar būt identiskas – katra minerālu atradne, pat ar vienu un to pašu precīzi zināmā mērā atšķiras no citām atradnēm; b) tirgus kapitalizāciju iesaka kā sekundāru vērtēšanas metodi vai kā aptuvenu vērtēšanas metodi, kas ir piemērota ar primārām metodēm, piemēram, ar ienākumu metodi, veiktas vērtēšanas pārbaudei, jo ar to pārbauda vienīgi ienākumu metodes vērtību, kura iegūta no tirgus kapitalizācijas 2004. gada pirmajā pusgadā, kas nav pieņemami, jo šī informācija

⁽²⁵⁾ Skatīt 11. papildinājumu – "Stratoni raktuvju koncentrātu naudas plūsma".

⁽²⁶⁾ Neto kausēšanas atdeve ir naudas apjoms, ko kausēšanas vai rafinēšanas rūpnīca maksā ieguves veicējam par minerālu produktu, un parasti to nosaka pēc minerāla tūlītējās vai pašreizējās cenas, no tās atņemot izmaksas, kas saistītas ar turpmāko apstrādi.

⁽²⁷⁾ Informācijas nolūkā Komisija norāda, ka šā aprēķina rezultāts attiecībā uz 2004. gada 30. jūniju, kā norādīts *Behre Dolbear* ziņojumā, ir 3,5 miljoni ASV dolāru, t. i., 2,9 miljoni euro (izmantojot 2004. gada 30. jūnija valūtas kursu USD 1,2155 par EUR 1).

⁽²⁸⁾ Minerālu atradņu apjoms (kā norādījis saņēmējs): 3 050 tonnas svina un 2 350 tonnas cinka. Metālu cenas (avoti: www.kitco.com un www.lme.com): USD 684 par tonnu svina, USD 5,6 par unci sudraba un USD 973 par tonnu cinka.

attiecas uz laiku pēc pārdošanas dienas; c) uzņēmums *Behre Dolbear* par ticamāku uzskata ar ienākumu metodi iegūto vērtību.

saņēmējs argumentē, ka 1995. gada pārdošanas darījums notika starp uzņēmumu *TVX Hellas* un iepriekšējo īpašnieku – privātu uzņēmumu, kas bija likvidācijas procesā.

(101) Kopējā Komisijas aprēķinātā vērtība (25 miljoni euro) arī ir ievērojami zem cenu vērtību robežām, kas noteiktas ar ienākumu metodi (107,2–331,1 miljons euro, skatīt 69. punktu). Tā iemesls ir tāds, ka pēdējā cenā ietilpst: a) to īpašumu vērtība, kas 2003. gada decembrī nemainīja īpašnieku, piemēram, debitoru parādi, naudas plūsmas un minerālu iegulas (2004. gada jūnija vērtības atšķiras no 2003. gada decembra vērtībām, skatīt aprēķinu 91.–97. punktā); b) minerālu resursi *Behre Dolbear* ziņojumā ir raksturoti kā spekulatīvi un nenoteikti⁽²⁹⁾ (iegūstamais materiāls vai izpētes potenciāls). Pēdējie nav iekļauti naudas plūsmās, lai noteiktu pašreizējo neto vērtību atbilstoši ienākumu metodei (skatīt 72. punktu), ko iegūst vienīgi no pierādītām un iespējamām iegulām, neskaitot visus pārējos resursus. Turklāt iepriekšminētajās vērtību robežās ir iekļautas arī atšķirīgas vērtības attiecībā uz *Olympias* raktuvēm saskaņā ar trim atšķirīgiem cenu noteikšanas scenārijiem. Komisija nepieņem šīs vērtības (skatīt 72.–76. punktu). Visbeidzot, iepriekšminēto vērtību robežas ietekmē atšķirīgie cenu noteikšanas scenāriji, no kuriem Komisija pieņem tikai vienu (skatīt 72. punktu).

(102) Komisija secina, ka *Cassandra* raktuvju īpašumu tirgus vērtība tajā laikā, kad tās pārdeva uzņēmumam *Ellinikos Xrysos*, bija 25 miljoni euro.

(103) Komisija uzskata, ka to priekšrocību vērtība, no kurām uzņēmums *Ellinikos Xrysos* guva labumu, sasniedz 14 miljonus euro, kas ir starpība starp *Cassandra* raktuvju īpašumu kopējo faktisko tirgus vērtību (25 miljoni euro) un pārdošanā samaksāto cenu (11 miljoni euro).

(104) Pamatojoties uz Grieķijas un atbalsta saņēmēja izvirzīto argumentu iepriekšminēto analīzi un ņemot vērā pārdoto īpašumu tirgus vērtības aprēķinu un šīs tirgus vērtības salīdzinājumu ar cenu, ko reāli samaksāja uzņēmums *Ellinikos Xrysos*, Komisija uzskata, ka priekšrocību kritērijs ir izpildīts.

b. Valsts līdzekļi

(105) Grieķijas iestādes un atbalsta saņēmējs argumentē, ka Grieķija 2003. gada pārdošanā darbojās vienīgi kā starpniece un raktuves tai nekad nav piederējušas. Tie arī argumentē, ka Grieķija nesaņēma naudu no 2003. gada pārdošanas, jo 11 miljoni euro tika samaksāti tieši uzņēmumam *TVX Hellas*. Visbeidzot, Grieķijas iestādes un

(106) Komisija norāda, ka Grieķija bija aktīva puse abos darījumos, kas tika ietekmēti ar diviem atšķirīgiem līgumiem. Otrajā līgumā Grieķija uzņēmās pārdevējas pienākumus, bet tai arī bija tiesības uz ieņēmumiem no pārdošanas. Šie ieņēmumi tika tieši samaksāti uzņēmumam *TVX Hellas*, lai veiktu konkrētu Grieķijas valsts pienākumu, kas vēlreiz pierāda Grieķijas kā pārdevējas, nevis tikai kā starpnieces lomu. Attiecībā uz argumentu, ka 1995. gada pārdošana notika starp uzņēmumu *TVX Hellas* un privātu uzņēmumu, Komisija uzskata, ka šajā gadījumā tas neattiecas uz jautājumu par valsts līdzekļiem, jo šo kritēriju izskata vienīgi attiecībā uz 2003. gada pārdošanu.

(107) Tāpēc Komisija nepieņem Grieķijas un atbalsta saņēmēja izvirzītos argumentus un uzskata, ka valsts līdzekļu kritērijs ir izpildīts.

c. Selektivitāte

(108) *Cassandra* raktuves tika pārdotas uzņēmumam *Ellinikos Xrysos*, un uzņēmums *Ellinikos Xrysos* tādēļ guva selektīvu labumu no starpības starp pārdoto īpašumu pārdošanas cenu un tirgus vērtību. Tāpēc Komisija uzskata, ka pasākums ir selektīvs, jo tas ir labvēlīgs vienīgi pret šo konkrēto uzņēmumu.

(109) Ne Grieķija, ne arī atbalsta saņēmējs nav apstrīdējuši šo punktu.

d. Konkurences izkropļojums un ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm

(110) Uzņēmums *Ellinikos Xrysos* aktīvi darbojas nozarē, kuras produktus plaši tirgo dalībvalstīs. Līdztekus Grieķijai cinku, varu, svinu, zeltu un sudrabu iegūst vēl vienpadsmit dalībvalstīs, proti, Apvienotajā Karalistē, Itālijā, Somijā, Polijā, Slovākijā, Rumānijā, Bulgārijā, Spānijā, Īrijā, Portugālē un Zviedrijā⁽³⁰⁾. Cinku, varu, svinu, zeltu un sudrabu tirgo visās dalībvalstīs⁽³¹⁾. Turklāt minētie atbalsta pasākumi uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* radīja priekšrocības attiecībā pret konkurentiem (skatīt 39.–104. punktu). Ja valsts atbalsts stiprina kāda uzņēmuma stāvokli attiecībā pret citiem uzņēmumiem, kuri konkurē dalībvalstu savstarpējā tirdzniecībā, jāuzskata, ka attiecīgais atbalsts ietekmē šos citus uzņēmumus. Tādējādi ir izpildīts konkurences izkropļojuma un ietekmes uz tirdzniecību starp dalībvalstīm kritērijs.

⁽³⁰⁾ Avots: Eiropas Ieguves nozaru apvienība, <http://www.euromines.org>.

⁽³¹⁾ Avots: Eiropas derīgo izrakteņu 2004.–2008. gada statistikas dati, *British Geological Survey*, <http://www.bgs.ac.uk/>.

⁽²⁹⁾ Skatīt 10., 16. un 20. lpp.

- (111) Ne Grieķija, ne arī atbalsta saņēmējs nav apstrīdējuši šo punktu.

e. Secinājums par 1. pasākumā sniegto atbalstu

- (112) Ņemot vērā minētos faktus, Komisija secina, ka *Cassandra* raktuvju pārdošana uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* 2003. gadā uzskatāma par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Atbalsta summa ir 14 miljoni euro, ko veido starpība starp 2003. gadā samaksāto pārdošanas cenu – 11 miljoniem euro – un aktīvu tirgus vērtību pārdošanas brīdī – 25 miljoniem euro.

2. PASĀKUMS – ATBRĪVOJUMS NO NODOKĻA UN JURIDISKO PAKALPOJUMU MAKSAS SAMAZINĀŠANA

a) Valsts līdzekļi

- (113) Gan Grieķija, gan atbalsta saņēmējs apgalvo, ka, tā kā juristi nav valsts sektora darbinieki, bet ir privāti nodarbināti speciālisti, juridisko pakalpojumu maksas samazināšanā nav izmantoti valsts līdzekļi un ar juristu atlīdzību saistītie nodokļi un nodevas tikuši pienācīgi samaksāti. Grieķija apgalvo arī, ka valsts nav maksājusi par juridiskajiem pakalpojumiem. Tomēr samazināta juridisko pakalpojumu maksa ir paredzēta pārdošanas līguma 5. pantā, kur noteikts, ka juridisko tiesību nostiprināšanas un juridisko pakalpojumu maksas "jāsamazina līdz 5 % no attiecīgajos tiesību aktos noteiktās minimālās summas".
- (114) Komisija piekrīt tam, ka juristi nav valsts sektora darbinieki. Taču Komisija norāda, ka notāri neapšaubāmi ir valsts sektora darbinieki. Tomēr notāri nesāņem algu; viņi ienākumus gūst tikai no klientiem, nevis no valsts budžeta.
- (115) Komisija norāda arī, ka saskaņā ar pirkuma līgumiem par juridiskajiem pakalpojumiem maksā līgumslēdzēja puses. Komisija pieņem Grieķijas iestāžu apgalvojumu, ka valsts par minētajiem pakalpojumiem pircēja vietā nav maksājusi.
- (116) Tāpēc Komisija uzskata, ka juridisko pakalpojumu maksas samazināšana ir pasākums, kurā valsts līdzekļi nav izmantoti, un tāpēc tā nav uzskatāma par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.
- (117) Attiecībā uz atbrīvojumu no nodokļa jāsaka, ka nodokļi ir paredzēti valsts budžeta finansēšanai. Tādējādi, neiekašējot nodokļus, valstij tiek atņemti līdzekļi. Tāpēc Komisija uzskata, ka atbrīvojums no nodokļa tomēr ir saistīts ar valsts līdzekļu izmantošanu.

b. Priekšrocība

- (118) Komisija norāda, ka *Cassandra* raktuvju pārdošanas gadījumā piemērojami divi nodokļi: 1) nodoklis par raktuvju nodošanu 5 % apmērā; un 2) nodoklis par zemes īpašuma nodošanu 7 % līdz 9 % apmērā.

- (119) Uzņēmums *Ellinikos Xrysos* apgalvo, ka pirkuma līgums nebija galīgs, jo tajā bija iekļauts noteikums par līguma laušanu, tāpēc 2003. gada pārdošanas procesā jebkādu nodokļu uzlikšana būtu bijusi pāragra. Komisija nepieņem šo pamatojumu, jo šis konkrētais noteikums par līguma laušanu paredz pirkumu atzīt par spēkā neesošu vienīgi tad, ja līgumslēdzēja puses nepilda konkrētas saistības, kas nodrošina šā līguma izpildi; šo punktu parasti iekļauj vairumā līgumu, un tas nebūt nenozīmē, ka šādi līgumi nav galīgi. Turklāt šajā līgumā norādīts, kā tam jāstājas spēkā, proti, tā 9. pantā noteikts, ka līgums stājas spēkā dienā, kad Grieķijas Valdības Vēstnesī ir publicēts likums, ar ko ratificē šo līgumu. Visbeidzot, līgumā nav norādīts, ka tas nav galīgs. Tāpēc Komisija uzskata, ka minētais līgums neapšaubāmi bija galīgs un ka atbilstīgi nodokļi būtu bijuši jāuzlik.

- (120) Gan Grieķijas iestādes, gan atbalsta saņēmējs apgalvo, ka raktuvju vērtība bijusi negatīva un ka tāpēc bija jāveicina potenciālo pircēju vēlme ieguldīt līdzekļus. Attiecībā uz šo argumentu Komisija norāda, ka raktuvju vērtība pārdošanas brīdī bija 16 miljoni euro (kā aprēķināts 68.–79. punktā), tāpēc tā bija pozitīva, nevis negatīva.
- (121) Komisija norāda, ka saskaņā ar Grieķijas leguvas nozares kodeksu raktuvju nodošanai piemēro nodokli 5 % apmērā no to vērtības un ka šo nodokli piemēro darījumiem "par atlīdzību" ("με επαχθή ατία"). Grieķijas iestādes apgalvo, ka darījumi "par atlīdzību" ir darījumi, kas veikti saistībā ar nelaimes gadījumiem, piemēram, īpašnieka nāves gadījumā, tāpēc 5 % nodokli piemēro tikai šādiem darījumiem un konkrētajā gadījumā tas nebija jāpiemēro. Komisija nevar pieņemt šo argumentu, jo izmeklēšanā noskaidrots, ka darījumi "par atlīdzību" ir darījumi, kuras veicot, persona, kas iegādājas kādu īpašumu, pretī atdod zināmu kompensāciju jeb, vispārīgāk runājot, zināmu atlīdzību par ieguvumu. Šī ir vispārāzīta un pieņemta interpretācija⁽³²⁾.

- (122) Raktuvju tirgus vērtība 2003. gadā bija 16 miljoni euro (kā aprēķināts 68.–79. punktā). Tāpēc Komisija uzskata, ka attiecīgajam nodoklim par 2003. gadā pārdotajām raktuvēm vajadzēja būt 0,8 miljoniem euro.

- (123) Grieķija arī atzīst, ka neatkarīgi no tā, vai pārdod uzņēmumu vai privātpersonu aktīvus, nodokli 7 %-9 % apmērā neapšaubāmi piemēro visos zemes īpašuma pārdošanas gadījumos. Komisija saistībā ar šo jautājumu saņēma divas dažādas, pretrunīgas vēstules – vienu no Finanšu ministrijas un otru no Vides, enerģētikas un klimata pārmaiņu ministrijas (par ieguves nozares jautājumiem atbildīgā ministrija). Komisija Grieķijas iestādēm

⁽³²⁾ Skatīt, piemēram, *Ερμηνεία και νομολογία Αστικού Κώδικα* [Civilkodeksa interpretācija un tiesu prakse], Augstākās tiesas tiesnesis *Vasilios Vathrakokilis*, 2. daļa, 2003., 636. lpp.

ir norādījusi uz šo pretrunu, bet nav saņēmusi vēstuli ar galīgo atzinumu. Tāpēc Komisija pieņem, ka pareiza ir informācija, ko sniegusi par nodokļu jautājumiem atbildīgā Finanšu ministrija.

- (124) Zemes īpašuma tirgus vērtība 2003. gadā bija 6 miljoni euro (kā aprēķināts 80.–90. punktā). Tāpēc Komisija uzskata, ka par 2003. gadā pārdoto zemes īpašumu attiecīgā nodokļa summai vajadzēja būt 0,54 miljoniem euro ⁽³³⁾.
- (125) Tā kā 2003. gada pirkuma līgumā par īpašuma nodošanu bija noteikta nulles nodokļu likme, Komisija uzskata, ka minētās summas (kopā 1,34 miljoni euro) uzskatāmas par priekšrocību uzņēmumam *Ellinikos Xrysos*.
- (126) Gan Grieķija, gan atbalsta saņēmējs apgalvo, ka atbrīvojums no nodokļa nepārsniedza EUR 38 000 un ka tāpēc tā apmērs bija zemāks par *de minimis* sliekšni ⁽³⁴⁾ un nepiešķir priekšrocības pircējam. Komisija nevar pieņemt šo argumentu, jo *de minimis* sliekšni, kas 2003. gadā pārdošanas brīdī bija EUR 100 000, piemēro neatkarīgi no atbalsta veida vai mērķa. Tāpēc noteikti nevar nošķirt dažādos apstrīdētos atbalsta pasākumus, proti, 1. un 2. pasākumu, un aplūkot tikai daļu no 2. pasākuma, proti, atbrīvojumu no nodokļiem. Komisija ir izskatījusi abus ar šo lietu saistītos atbalsta pasākumus un konstatējusi, ka abi šie pasākumi ietver atbalstu, kura apmērs pārsniedz EUR 100 000 *de minimis* sliekšni, un tāpēc uzskata, ka piešķirtā atbalsta apmērs neatbilst *de minimis* atbalsta noteikumiem. Pamatojoties uz minētajiem faktiem, Komisija saglabā 125. punktā pausto secinājumu.

c. *Selektivitāte*

- (127) Selektivitātes kritērijs ir izpildīts tāpat kā 108. punktā.

d. *Konkurences izkropļojums un ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm*

- (128) Konkurences izkropļojuma un ietekmes uz tirdzniecību starp dalībvalstīm kritērijs ir izpildīts tāpat kā 110. punktā.

e. *Secinājums par 2. pasākumā sniegto atbalstu*

- (129) Ņemot vērā minētos faktus, Komisija secina, ka uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* piešķirtais atbrīvojums no

nodokļiem 1,34 miljonu euro apmērā uzskatāms par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Taču Komisija uzskata, ka juridisko pakalpojumu maksas samazināšana nav uzskatāma par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.

IV.b. ATBALSTA SADERĪBA AR IEKŠĒJO TIRGU

VISPĀRĪGI APSVĒRUMI

- (130) Tā kā attiecīgie pasākumi uzskatāmi par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, to saderība jāvērtē, ņemot vērā šā panta 2. un 3. punktā minētos izņēmumus.
- (131) LESD 107. panta 2. un 3. punktā paredzēti izņēmumi 107. panta 1. punktā minētajam vispārīgajam noteikumam par valsts atbalsta nesaderību ar iekšējo tirgu.
- (132) Turpmākajos punktos Komisija novērtēs pasākumu saderību saistībā ar šiem izņēmumiem.

LESD 107. PANTA 2. PUNKTĀ MINĒTAIS IZNĒMUMS

- (133) Šajā gadījumā nav piemērojami LESD 107. panta 2. punktā minētie izņēmumi, jo šis atbalsts nav sociāls atbalsts, tas nav piešķirts individuāliem patērētājiem, tas nav paredzēts, lai novērstu kaitējumu, ko nodarījušas dabas katastrofas vai ārkārtēji notikumi, un tas nav atbalsts, ko sniedz tautsaimniecībai dažos Vācijas Federatīvās Republikas apvidos, kurus iespaidojusi Vācijas sadalīšana.

LESD 107. PANTA 3. PUNKTĀ MINĒTAIS IZNĒMUMS

- (134) LESD 107. panta 3. punktā paredzēti papildu izņēmumi. Nepārprotami, nav piemērojami 107. panta 3. punkta b), d) un e) apakšpunktā noteiktie izņēmumi, un Grieķijas iestādes tos nav minējušas. Turpmākajos punktos Komisija novērtēs pasākumu iespējamo saderību saistībā ar 107. panta 3. punkta a) un c) apakšpunktu.
- (135) Līguma 107. panta 3. punkta a) apakšpunktā noteikts, ka par saderīgu ar iekšējo tirgu var uzskatīt "atbalstu, kas veicina ekonomikas attīstību apgabalos, kur dzīves līmenis ir ārkārtīgi zems vai kur valda liels bezdarbs". *Cassandra* raktuves atrodas apgabalā, kuram ir tiesības saņemt atbalstu saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta a) apakšpunktu, tāpēc uzņēmumam *Ellinikos Xrysos*, iespējams, varētu būt tiesības uz reģionālo atbalstu.

- (136) Valstu reģionālā atbalsta pamatnostādnes (turpmāk "Reģionālā atbalsta 1998. gada pamatnostādnes" ⁽³⁵⁾), ko piemēroja 2003. gadā, kad veica pārdošanu, paredzēti reģionālā ieguldījumu atbalsta apstiprināšanas noteikumi.

⁽³³⁾ Aprēķināts, piemērojot nodokli 7 %–9 % apmērā: EUR 15 000 × 0,07 + EUR 5 990 000 × 0,09 = EUR 1 050 + EUR 539 100 = EUR 540 150.

⁽³⁴⁾ Skatīt 13. zemsvētras piezīmi.

⁽³⁵⁾ OV C 74, 10.3.1998., 9. lpp.

- (137) Saskaņā ar Reģionālā atbalsta 1998. gada pamatnostādņem reģionālajam atbalstam jānodrošina vai nu ienesīgi ieguldījumi (sākotnējais ieguldījums), vai ieguldījumu rezultātā jārada darbvieta.
- (138) Attiecībā uz iespēju, ka pasākumi varētu veicināt darbvieta radīšanu, jānosver, ka reģionālā atbalsta mērķis ir panākt pārbaudāmā uzņēmuma darbvieta skaita tīro pieaugumu, salīdzinot ar vidējo darbvieta skaitu noteiktā periodā, un ka tāpēc jebkuras šajā periodā zaudētās darbvieta jāatņem no šajā periodā radīto darbvieta skaita. Turklāt atbalsta apmērs jāaprēķina, ņemot vērā ar algojumu saistītās izmaksas, proti, šis apmērs nedrīkst pārsniegt noteiktus procentus no darbā pieņemtas personas divu gadu periodā aprēķinātajām atalgojuma izmaksām.
- (139) Attiecībā uz šo prasību izpildi Komisija konstatē, ka pirkuma līgumā bija iekļauts vienīgi noteikums par atalgojumu, kas uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* piešķir tiesības pēc saviem ieskatiem un atbilstīgi savām vajadzībām pieņemt darbā jebkādu skaitu darbinieku, tādējādi iepriekšminētie nosacījumi nav izpildīti. Tāpēc Komisija uzskata, ka minēto pamatnostādņu nozīmē darbvieta netika radīta.
- (140) Reģionālā atbalsta 1998. gada pamatnostādņēs sākotnējais ieguldījums definēts kā ieguldījums pamatkapitālā, kas paredzēts jauna uzņēmuma izveidošanai, jau pastāvoša uzņēmuma paplašināšanai vai tādu darbību sākšanai, kas prasa veikt pastāvošā uzņēmuma ražotā produkta vai ražošanas procesa būtiskas izmaiņas (veicot racionalizāciju, diversifikāciju vai modernizāciju) ⁽³⁶⁾.
- (141) Komisija pieņem, ka saskaņā ar Reģionālā atbalsta 1998. gada pamatnostādņēs minēto definīciju *Skouries* raktuvju iegāde uzskatāma par sākotnējo ieguldījumu. Pārdošanas brīdī 2003. gadā *Skouries* raktuvēs nebija izveidota ieguves infrastruktūra, un, lai izveidotu jaunas raktuves, kapitāls bija jāiegulda pamatlīdzekļos (skatīt 66. punktu).
- (142) Komisija šaubās par to, vai *Stratoni* raktuvju pārdošanu var uzskatīt par sākotnējo ieguldījumu minēto pamatnostādņu nozīmē ⁽³⁷⁾.
- (143) Tomēr saskaņā ar Reģionālā atbalsta 1998. gada pamatnostādņem par sākotnējo ieguldījumu var uzskatīt arī ieguldījumu pamatkapitālā, iegādājoties uzņēmumu, kas pārtraucis darbību vai kam būtu jāpārtrauc darbība, ja to nenopirktu.
- (144) Šajā saistībā Komisija norāda, ka Grieķija neapšaubāmi pierādījusi, ka šīs raktuves būtu slēgtas vai tās būtu jāslēdz, ja tās nenopirktu *Ellinikos Xrysos* ⁽³⁸⁾. Tāpēc šādu ieguldījumu varētu uzskatīt par sākotnējo ieguldījumu.
- (145) Tomēr tas, ka *Cassandra* raktuvju pārdošana jānoskaidro par sākotnējo ieguldījumu, nenozīmē, ka šis ieguldījums ir saderīgs ar Reģionālā atbalsta 1998. gada pamatnostādņem. Nav izpildīti divi šo pamatnostādņu nosacījumi, kā norādīts 146.–152. punktā.
- (146) Pirmkārt, *Cassandra* raktuvju pārdošana ir *ad hoc* pasākums. Šajā saistībā Reģionālā atbalsta 1998. gada pamatnostādņēs skaidri noteikts: "Attiecībā uz reģionālo atbalstu atkāpšanās no Līguma pantā [107. pants, 1. punkts] noteiktā nesaderības principa iespējama tikai tad, ja iespējams nodrošināt līdzsvaru starp atbalsta radītajiem konkurences izkropļojumiem un mazāk attīstīto reģionu attīstības priekšrocībām [...]. Atsevišķs *ad hoc* atbalsts kāda uzņēmuma labā var ievērojami ietekmēt konkurenci attiecīgajā tirgū, taču, iespējams, pavisam nenozīmīgi ietekmēt reģionālo attīstību. Šādu atbalstu parasti piešķir konkrētu rūpniecības nozaru politikas jomām, un tas neatbilst reģionālā atbalsta politikas būtībai. Šī politika nedrīkst ietekmēt ražošanas līdzekļu sadali starp dažādām ekonomikas nozarēm un darbībām. Komisija uzskata, ka, kamēr netiek pierādīts pretējais, šāds atbalsts neatbilst iepriekšējā punktā noteiktajām prasībām." (pamatnostādņu 2. punkta otrā daļa.)
- (147) Lai gan tad, kad Komisija 2008. gada 10. decembrī pieņēma lēmumu sākt formālās izmeklēšanas procedūru, Grieķijai tika prasīts paust nostāju par atbalsta saderību ar LESD 107. panta 3. punkta a) apakšpunktā un Reģionālā atbalsta 1998. gada pamatnostādņēs minētajiem nosacījumiem, Komisija norāda, ka Grieķija nekādā veidā nav pierādījusi, ka ar *Cassandra* raktuvju pārdošanu panākts līdzsvars starp atbalsta radītajiem konkurences izkropļojumiem un mazāk attīstīto reģionu attīstības priekšrocībām.
- ⁽³⁶⁾ Skatīt pamatnostādņu 4.4. punktu.
- ⁽³⁷⁾ *Stratoni* raktuvēm bija derīga ieguves atļauja un attīstīta ieguves infrastruktūra, tāpēc pārdošanas brīdī šīs raktuves darbojās (skatīt 77. punkta a) apakšpunktu). Tāpēc nešķiet, ka *Stratoni* raktuvju pārdošana bija saistīta ar jauna uzņēmuma izveidošanu, jau pastāvoša uzņēmuma paplašināšanu vai tādu darbību sākšanu, kas prasa veikt pastāvošā uzņēmuma ražotā produkta vai ražošanas procesa būtiskas izmaiņas.
- ⁽³⁸⁾ Jāatzīst, ka valsts, būdama šo raktuvju īpašniece, pati nevarētu nodrošināt to rentablu izmantošanu. Tāpēc raktuvju pārdošanu uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* varētu uzskatīt par nepieciešamu, lai novērstu šo aktīvu izzušanu no attiecīgā atbalstāmā reģiona.

- (148) Otrkārt, reģionālajam atbalstam jābūt stimulējošam, proti, tam patiešām jānodrošina atbalstāmajās teritorijās veikti tādu ieguldījumus, kas pretējā gadījumā netiktu veikti. Tādēļ pamatnostādnēs minēts, ka "atbalsta piešķiršanas nosacījumos ir jāparedz, ka atbalsta pieteikums tiek iesniegts pirms projektu izpildes sākšanas" ⁽³⁹⁾. Šis nosacījums ir spēkā arī attiecībā uz *ad hoc* atbalsta pasākumiem ⁽⁴⁰⁾. Grieķija nav pierādījusi, ka atbalsta saņēmējs izpildījis minēto nosacījumu un ka saņēmējs pirms projekta īstenošanas sākuma iesniedzis pieteikumu atbalsta saņemšanai.
- (149) Turklāt attiecībā uz atbalsta stimulējošo ietekmi Komisija norāda, ka Grieķija, pārdodot *Cassandra* raktuves, nerīkoja atklātu un beznosacījumu piedāvājumu konkursu. Komisija uzskata, ka šādā atklātā un beznosacījumu piedāvājumu konkursā būtu bijis iespējams pārbaudīt, vai raktuvju tirgū ir potenciālie ieguldītāji. Tā kā šāds piedāvājumu konkurss nav noticis, Komisija uzskata, ka Grieķija nav pārbaudījusi tirgus dalībnieku vēlmi ieguldīt līdzekļus *Cassandra* raktuvēs un tādējādi nav pārbaudījusi stimulējošo atbalsta nepieciešamību.
- (150) Komisija norāda arī, ka *Cassandra* raktuvju iegāde tika uzskatīta par ieguldījumu ieguves nozarē. Šī nozare prasa lielus kapitālieguldījumus, ievērojami līdzekļi jāiegulda uzņēmējdarbības attīstībā un ražošanas procesā. Saskaņā ar uzņēmuma *Behre Dolbear* ziņojumu šajā konkrētajā gadījumā *Skouries* raktuvju attīstībā un būvē būtu jāiegulda 220 miljoni euro (skatīt 66. punktu). Komisija norāda, ka šī summa ievērojami pārsniedz attiecīgā atbalsta apmēru, t. i., 15,34 miljonus euro (skatīt aprēķināto kopsummu 111. un 124. punktā). Proti, minētais atbalsts ir tikai 7 % no summas, kas būtu jāiegulda vienā no raktuvēm. Turklāt Komisija nav saņēmusi nekādus pierādījumus par to, ka bez atbalsta uzņēmuma *Ellinikos Xrysos* ieguldījums nebūtu iespējams. Tieši pretēji – Grieķija ir vienojusies ar uzņēmumu *Ellinikos Xrysos*, ka tas noteikti veiks kapitālieguldījumus raktuvju attīstībā ⁽⁴¹⁾. Tāpēc Komisija uzskata, ka minētais atbalsts nebija stimulējošs un ka *Cassandra* raktuvju potenciālajiem pircējiem tas nebija nepieciešams.
- (151) Tātad Grieķija nekādā veidā nav pierādījusi, ka attiecīgajam atbalstam bija stimulējoša ietekme.
- (152) Ņemot vērā minētos faktus, Komisija uzskata, ka saskaņā ar Reģionālā atbalsta 1998. gada pamatnostādnēs paredzētajām atbalsta saderības pārbaudēm *Cassandra* raktuvju pārdošana ir neatbilstīga.
- (153) Būtu arī jāizvērtē, vai saskaņā ar Reģionālā atbalsta 1998. gada pamatnostādnēm šo atbalstu var uzskatīt par darbības atbalstu. Saskaņā ar pamatnostādnēs iekļauto definīciju darbības atbalsts ir atbalsts, kura mērķis ir samazināt kāda uzņēmuma kārtējos izdevumus. Atbilstīgi pamatnostādnēm izņēmuma gadījumā darbības atbalstu var piešķirt reģionos, uz kuriem attiecas LESD 107. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētais izņēmums.
- (154) Tomēr pamatnostādnēs noteikts, ka darbības atbalsta "mērķis ir samazināt kāda uzņēmuma kārtējos izdevumus" (4.15. punkts). Kārtējie izdevumi ir ar kapitālu nesaistīti izdevumi; parasti tie ir kārtējie izdevumi, kas nodrošina uzņēmuma darbību. Šis konkrētais atbalsts paredzēts nevis kārtējo izdevumu finansēšanai šajā nozīmē, bet kā ieguldījums pamatlīdzekļos (raktuvju un zemes īpašuma iegāde) un atbrīvojums no nodokļa, kas saistīts ar minēto ieguldījumu (īpašnieka maiņas nodoklis). Tādējādi ar minēto atbalstu nefinansēja kārtējos izdevumus. Tāpēc Komisija uzskata, ka konkrētais atbalsts neatbilst pamatnostādnēs sniegtajai darbības atbalsta jēdziena definīcijai.
- (155) Turklāt saskaņā ar pamatnostādnēm atbalstāmajiem reģioniem var piešķirt darbības atbalstu, ja tā apmērs ir proporcionāls trūkumiem, kurus ir paredzēts kompensēt; dalībvalstij jāpierāda šādu trūkumu esību un jānovērtē to nozīme. Šajā konkrētajā lietā Grieķija nav iesniegusi reģiona trūkumu un atbalsta apmēra analīzi, kā arī aprēķinus, kas pierādītu, ka atbalsta apmērs ir proporcionāls trūkumiem.
- (156) Visbeidzot, pamatnostādnēs noteikts, ka darbības atbalstam jānosaka konkrēts termiņš un ka šā atbalsta apmērs pakāpeniski jāsamazina. Komisija norāda, ka konkrētās pārdošanas gadījumā nebija noteikts konkrēts termiņš vai pakāpenisks samazinājums. Pirkuma līgumā gan pārdošanas cena, gan atbrīvojums no nodokļiem neapšaubāmi tika noteikti, ņemot vērā konkrētu termiņu vai samazinājumu.

⁽³⁹⁾ Skatīt pamatnostādņu 4.2. punktu.

⁽⁴⁰⁾ Skatīt spriedumu lietā T-162/06 *Kronoply*/Komisija, [2009], Krājums, II-1. lpp., 80. un 81. punkts. Šajā spriedumā Pirmās instances tiesa nenosaka, vai attiecīgais atbalsts ir stimulējošs, bet gan skaidri paziņo, ka reģionālā atbalsta saderības nosacījums ir attīstību veicinoša ietekme un ka Reģionālā atbalsta 1998. gada pamatnostādņu 4.2. punkts attiecas uz "uz hronoloģiskas kārtības apstākli un līdz ar to attiecas uz *ratione temporis* analīzi, kas ir pilnībā piemērojama attīstību veicinošas ietekmes izvērtējumam". Saistībā ar negatīvo lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz to, ka liela uzņēmuma tiešam ārvalstu ieguldījuma atbalstam nav attīstību stimulējošas ietekmes, skatīt arī Komisijas 1998. gada 14. oktobra Lēmumu par Austrijas priekšlikumu piešķirt atbalstu uzņēmumam *LiffigmbH* (C(1998) 3212).

⁽⁴¹⁾ 2003. gada pirkuma līguma 3. panta 2. līdz 5. punktā noteikts, ka uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* 24 mēnešos pēc tā tiesību akta publicēšanas, ar ko ratificē pirkuma līgumu, bija jāsaplāvo ieguldījumu plāns, lai to iesniegtu vajadzīgo administratīvo atļauju saņemšanai un lai apstiprināto plānu īstenotu noteiktajā administratīvajā termiņā.

- (157) Tāpēc Komisija uzskata, ka šo atbalstu nevar uzskatīt par saderīgu ar pamatnostādņēm.
- (158) Komisija secina, ka šo atbalstu nevar uzskatīt par saderīgu ar Reģionālā atbalsta 1998. gada pamatnostādņēm.
- (159) Attiecībā uz atbalsta saderību ar Vispārējā grupu atbrīvojuma regulu, kas atzīst noteiktas atbalsta kategorijas par saderīgām ar kopējo tirgu, piemērojot LESD 107. un 108. pantu⁽⁴²⁾, Komisija uzskata, ka Grieķijas iestāžu sniegtā finanšu informācija liecina par to, ka *Ellinikos Xrysos* ir liels uzņēmums, kā jau pierādīts 12. punktā. Vispārējā grupu atbrīvojuma regulas 1. panta 5. punktā noteikts, ka šo regulu nepiemēro *ad hoc* atbalstam, ko piešķir lieliem uzņēmumiem.
- (160) Tāpat Vispārējā grupu atbrīvojuma regulas 8. panta 3. punktā noteikts, ka, saskaņā ar šo regulu piešķirot atbalstu lieliem uzņēmumiem, dalībvalstij jāapstiprina, ka šim atbalstam ir stimulējoša ietekme, pamatojoties uz dokumentu, kur izvērtēta atbalstāmā projekta vai darbības dzīvotspēja ar atbalstu un bez tā. Komisijai šādi pierādījumi nav iesniegti.
- (161) Visbeidzot, saskaņā ar Vispārējā grupu atbrīvojuma regulu tādu pamatlīdzekļu iegāde, kas tieši saistīti ar uzņēmumu, ja uzņēmums ir slēgts vai būtu slēgts, ja tas netiktu nopirkts, uzskatāma par attiecināmām izmaksām, ja darījums veikts atbilstīgi tirgus noteikumiem. Grieķijas iestādes atzīst, ka darījums noticis bez atklāta, beznosacījumu un pārredzama piedāvājumu konkursa, netika veikts arī neatkarīgs *Cassandra* raktuvju kapitāla tirgus vērtības novērtējums. Tāpēc Komisija uzskata, ka šajā konkrētajā gadījumā pārdošana netika veikta atbilstīgi tirgus noteikumiem.
- (162) Tātad uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* piešķirtais atbalsts nav saderīgs ar Vispārējā grupu atbrīvojuma regulu.
- (163) LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktā noteikts, ka par saderīgu ar iekšējo tirgu var uzskatīt "atbalstu, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā kopīgām interesēm".
- (164) Komisija uzskata, ka konkrētajā gadījumā nav piemērojams LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzētais izņēmums un ka uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* nav tiesību saņemt glābšanas un/vai pārstrukturēšanas atbalstu. Saskaņā ar 2003. gadā pārdošanas brīdī piemērojamo Kopienas 1999. gada pamatnostādņu par valsts

atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai 7. punktu⁽⁴³⁾ "jaunizveidotam uzņēmumam nav tiesību saņemt atbalstu uzņēmuma glābšanai vai pārstrukturēšanai, pat ja tā sākotnējais finanšu stāvoklis kļuvis nedrošs. Piemēram, ja jauns uzņēmums radies, likvidējot iepriekšējo uzņēmumu vai tikai pārņemot šāda uzņēmuma aktīvus". Uzņēmums *Ellinikos Xrysos* tika izveidots trīs dienas pirms *Cassandra* raktuvju iegādes. Turklāt pārstrukturēšanas atbalsta saņemšanai vajadzīgs pamatots pārstrukturēšanas plāns, bet Grieķija šādu pārstrukturēšanas plānu nav iesniegusi. Tātad uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* piešķirtais atbalsts nav saderīgs ar glābšanas un/vai pārstrukturēšanas atbalsta noteikumiem.

- (165) Visbeidzot, saistībā ar atbalstu vides aizsardzībai *Ellinikos Xrysos* bija jāpilda piemērojamie standarti vides jomā. Proti, uzņēmumam bija jāiegulda līdzekļi vides aizsardzībā un ieguves darbības jāveic saskaņā ar Grieķijas un ES vides tiesību aktu noteikumiem. Tā kā šie pasākumi saskaņā ar tiesību aktu noteikumiem jāveic obligāti, tad uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* nebija vajadzīgs atbalsts, lai pildītu tiesību aktu noteikumus.

SECINĀJUMS PAR SADERĪBU

- (166) Ņemot vērā minētos faktus, Komisija secina, ka attiecīgie atbalsta pasākumi nav saderīgi ar LESD.
- (167) Proti, Komisija uzskata, ka starpība starp *Cassandra* raktuvju aktīvu tirgus vērtību un to pārdošanas cenu uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* uzskatāma par nesaderīgu atbalstu uzņēmuma *Ellinikos Xrysos* labā. Komisija uzskata arī, ka nodokļa summa, kas uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* būtu bijusi jāmaksā par raktuvju un zemes īpašuma iegādi, uzskatāma par nesaderīgu atbalstu uzņēmuma *Ellinikos Xrysos* labā.

V. SECINĀJUMS

- (168) Ņemot vērā minētos faktus, Komisija secina, ka konkrētie pasākumi uzskatāmi par valsts atbalstu uzņēmuma *Ellinikos Xrysos* labā LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Proti, Komisija uzskata, ka starpība starp *Cassandra* raktuvju aktīvu tirgus vērtību un to pārdošanas cenu uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* uzskatāma par atbalstu uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* un ka nodokļa summa, kas uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* būtu bijusi jāmaksā par raktuvju un zemes īpašuma iegādi, arī uzskatāma par atbalstu uzņēmuma *Ellinikos Xrysos* labā.
- (169) Komisija arī secina, ka attiecīgie atbalsta pasākumi nav saderīgi ar iekšējo tirgu. Proti, Komisija uzskata, ka starpība starp *Cassandra* raktuvju aktīvu tirgus vērtību un to pārdošanas cenu uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* uzskatāma par nesaderīgu atbalstu uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* labā.

⁽⁴²⁾ OV L 214, 9.8.2008., 3. lpp.

⁽⁴³⁾ OV C 288, 9.10.1999., 2. lpp.

un ka nodokļa summa, ko uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* būtu bijis jāmaksā par raktuvju un zemes īpašuma iegādi, uzskatāma par nesaderīgu atbalstu uzņēmuma *Ellinikos Xrysos* labā.

- (170) Saskaņā ar LESD un Eiropas Kopienas Tiesas iedibināto judikatūru Komisijai, ja tā ir konstatējusi atbalsta nesaderību ar kopējo tirgu, ir tiesības pieprasīt dalībvalstij atcelt šo atbalstu vai mainīt to ⁽⁴⁴⁾. Tāpat Tiesa konsekvēnti uzsvērusi, ka dalībvalsts pienākums atcelt atbalstu, ko Komisija uzskata par nesaderīgu ar iekšējo tirgu, izveidots, lai atjaunotu iepriekšējo stāvokli ⁽⁴⁵⁾. Šajā saistībā Tiesa noteikusi, ka šis mērķis ir sasniegts, ja saņēmējs atmaksājis nelikumīga atbalsta veidā piešķirtās summas, tādējādi zaudējot savas priekšrocības, kas tam bija tirgū attiecībā pret citiem konkurentiem, un ir atjaunots stāvoklis, kāds bija pirms atbalsta piešķiršanas ⁽⁴⁶⁾.

- (171) Ievērojot šo judikatūru, Padomes Regulas (EK) Nr. 659/99 ⁽⁴⁷⁾ 14. pantā noteikts, ka tad, "kad nelikumīga atbalsta gadījumos tiek pieņemti negatīvi lēmumi, Komisija izlemj, ka attiecīgā dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu atbalstu no saņēmēja".

- (172) Tāpēc, ja attiecīgais pasākums ir uzskatāms par nelikumīgu un nesaderīgu atbalstu, atbalsta summa jāatmaksā, lai atjaunotu to stāvokli, kas bija tirgū pirms atbalsta piešķiršanas. Atmaksājāmie līdzekļi tiek aprēķināti, sākot no dienas, kad saņēmējs guvis priekšrocības, t. i., kad atbalsts kļuva pieejams saņēmējam, kam jāmaksā atmaksas procenti, līdz līdzekļi ir faktiski atgūti.

- (173) Pasākuma nesaderīgo atbalsta elementu aprēķina, saskaitot a) starpību starp *Cassandra* raktuvju aktīvu tirgus vērtību un to pārdošanas cenu uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* (14 miljoni euro) un b) nodokļa summu, kas uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* būtu bijis jāmaksā par aktīvu, proti, raktuvju un zemes īpašuma, iegādi (1,34 miljoni euro). Abu saskaitāmo summa ir 15,34 miljoni euro.

- (174) Turklāt saistībā ar līdzekļu atgūšanu Komisija norāda, ka 2003. gada pirkuma līguma 4. pantā iekļauti divi noteikumi par līguma laušanu, paredzot, ka uzņēmums

Ellinikos Xrysos varētu lauzt līgumu, ja a) ar Grieķijas iestāžu izdotu administratīvu vai tiesību aktu tiek grozīti ieguves atļauju noteikumi; vai ja b) ar tiesas nolēmumu (attiecībā uz ieguves atļaujām) tiek apturēta ražošana vai ieguldījumu plāna īstenošana. Abos gadījumos uzņēmumam *Ellinikos Xrysos* būtu jāatdod iegādātais īpašums Grieķijas valstij un jāatlīdzina kopējā summa 11 miljonu euro apmērā, iespējams, samaksājot papildu kompensāciju.

- (175) Grieķijas iestādes piekrita, ka šie abi noteikumi varētu stāties spēkā ar Komisijas lēmumu par nesaderīga atbalsta atgūšanu. Vai tas tā notiks, atkarīgs no līgumtiesību un valsts tiesību aktu interpretācijas. Tomēr šo noteikumu stāšanās spēkā neietekmē Grieķijas pienākumu atgūt atbalstu šajā lēmumā noteiktajā apmērā,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Valsts atbalsts 15,34 miljonu euro apmērā, ko, pārdodot aktīvus un zemes īpašumu zem to vērtības un piešķirot atbrīvojumu no nodokļiem, lai aizsargātu nodarbinātību un vidi un radītu stimulu *Cassandra* raktuvju potenciālajiem pircējiem, Grieķija ir nelikumīgi piešķirusi uzņēmumam *Ellinikos Xrysos SA*, pārkāpjot Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 3. punkta noteikumus, nav saderīgs ar iekšējo tirgu.

2. pants

1. Grieķija atgūst no atbalsta saņēmēja 1. pantā minēto atbalstu.

2. Atgūstamā summa ietver procentus, sākot no dienas, kad līdzekļi nodoti saņēmēja rīcībā, līdz dienai, kad līdzekļi faktiski atgūti.

3. Procentus aprēķina pēc salikto procentu formulas saskaņā ar V nodaļu Komisijas Regulā (EK) Nr. 794/2004 ⁽⁴⁸⁾ un Komisijas Regulā (EK) Nr. 271/2008 ⁽⁴⁹⁾, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 794/2004.

4. Grieķija no šā lēmuma pieņemšanas dienas atceļ visus 1. pantā minētos atlikušos atbalsta maksājumus.

⁽⁴⁴⁾ Spriedums lietā C-70/72 Komisija pret Vāciju, [1973], *Recueil*, 813, 13. punkts.

⁽⁴⁵⁾ Spriedums apvienotajās lietās C-278/92, C-279/92 un C-280/92 Spānija pret Komisiju, [1994], *Recueil*, I-4103. lpp., 75. punkts.

⁽⁴⁶⁾ Spriedums lietā C-75/97 Beļģija pret Komisiju, [1999], *Recueil*, I-3671. lpp., 64. un 65. punkts.

⁽⁴⁷⁾ OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.

⁽⁴⁸⁾ OV L 140, 30.4.2004., 1. lpp.

⁽⁴⁹⁾ OV L 82, 25.3.2008., 1. lpp.

3. pants

1. Šā lēmuma 1. pantā minētā atbalsta atgūšana stājas spēkā uzreiz, un tā jāveic nekavējoties.

2. Grieķija nodrošina šā lēmuma īstenošanu četru mēnešu laikā pēc tā izziņošanas.

4. pants

1. Divu mēnešu laikā pēc šā lēmuma izziņošanas dienas Grieķija sniedz Komisijai šādu informāciju:

- a) kopējo no saņēmēja atgūstamo summu (sākotnējā summa ar procentiem);
- b) šā lēmuma izpildes nodrošināšanas nolūkā veikto un plānoto pasākumu precīzu aprakstu;
- c) dokumentus, kas pierāda, ka saņēmējs ir brīdināts par atbalsta atmaksāšanu.

2. Grieķija līdz 1. pantā minētā atbalsta atgūšanas beigām informē Komisiju par šā lēmuma izpildei noteikto valsts pasākumu īstenošanas gaitu. Pēc Komisijas pieprasījuma tā nekavējoties sniedz informāciju par jau veiktajiem un plānotajiem pasākumiem, lai nodrošinātu šā lēmuma izpildi. Tā sniedz arī precīzu informāciju par atgūstamā atbalsta summām un procentiem, kas jau ir saņemti no atbalsta saņēmēja.

5. pants

Šis lēmums ir adresēts Grieķijai.

Briselē, 2011. gada 23. februārī

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietnieks
Joaquín ALMUNIA*